

K
R
Ö
N
I
K
A

BERG 2006

Bergs krönika 2006

årgång 63

Vad vet du om din släkt? Ja, inte de allra närmaste, utan farfarsmor eller morfars farfar? De flesta har nog rätt grunda kunskaper på området, medan andra släktforskar och har full koll på släktleden ända till Gustav Vasas tid.

Eva Tuft, danska som för ett par år sedan köpte hus i Lädja, upptäckte mer eller mindre av en slump att hennes mormors släkt levte och verkat i just den småländska trakt där hon själv slagit sig ner. Läs Eva Tufts egen berättelse och hur hon fått hjälp av släktforskaren Inge Ledje att söka sina rötter.

Årets krönika rymmer förstås mycket annat om både dåtid och nutid. Heliga danser är ett nytt begrepp i Berg, men har tydliga länkar till urkyrkan. Om det skriver komminister Heidi Sydmark. Martin Hansson vid Smålands museum redogör för den inventering av rösen som gjorts i Berg. Jubilerande Lädja badplatsförening, vars Lädjautställning är upphov till den nuvarande Bergveckan, uppmärksammas också.

Vi hoppas på god läsning och riktar förstås ett stort tack till alla som bidragit med material, inte minst alla kända och okända fotografer. Utan er medverkan blir det ingen krönika.

Berg i mars 2007

Redaktionskommittén

Kerstin Haggren

Sune Andersson

Jerker Haglund

Omslagsbilden:

Selmina Hedstig visar stolt upp sin medalj efter årets Lädjalopp för barn. Loppet är en av Lädja badplatsföreningens många aktiviteter under föreningens jubileumsår.

Sista sidan:

1) Årets kock, Peter J Skogström, förbereder tillsammans med hustru Marie Skogström maten inför vinprovarkvällen i Bergs bygdgård. 2) Slätterorkestern, bestående av Agne Lindholm, Kurt Lindholm, Rolf Swahn och Kurt Andersson, spelar på slättergille i hembygdsgården. 3) Starten för årets mopedrally vid Caltexmacken, med bland andra Lisa Syrén bland deltagarna. 4) Eva Karlsson visar besökare sin prunkande trädgård under Bergveckan.

Verksamhetsberättelse 2006

*Bergs hembygdsförenings styrelse vill för 2006 lämna
följande verksamhetsberättelse:*

Styrelsen har under året bestått av följande ledamöter:

Inga-Gun Andersson, ordförande

Märta Schlecker, vice ordförande

Inger Eriksson, kassör, med AHAB promotion som stöd

Torsten Persson, Lädja, sekreterare

Erik Andersson, ledamot

Bengt Bengtsson, ledamot

Suppleanter: Britta Hult, Helena Gustafsson och Lars Nyvall.

Revisorer har varit Anna-Lisa Ohlsson och Lars-Erik Persson med Filip Karlsson som suppleant.

Fullsatt vid kaffebordet i hembygdsgården på valborgsmässoafton.

Redaktionskommittén: Kerstin Haggren (smk), Sune Andersson och Jerker Haglund.

Antikvarie: Märta Schlecker och Torsten Persson (ansvarig för förmedling av äldre krönikor).

Stugvärdar: Eva Karlsson och Barbro Ahl, med Märta Schlecker som stöd.

Gårds- och inventariékommitté var Bengt Bengtsson (smk) och dessutom Erik Andersson, Gustav Andersson, Lars-Göran Pehrsson, Bertil Johansson, Lars Nyvall, Monica Järgren och Folke Johansson.

Roteombud har varit för Björka/Herrgården Barbro Ahl, Ernatorp Kent Eng, Hjulatorp Kurt Andersson, Holma/Ramsås Stefan Gustafsson, Sandvik/Matkull Gun-Britt Pehrsson, Lövhult Gunnar Larsson, Rösås Marianne Ståhl, Hult Gustav Andersson samt för Lädja Ingvar Johansson.

Valberedningen har bestått av Sune Andersson (smk), Åke Malmqvist och Ewert Ericson.

Medlemsantalet har under året varit 233 varav 6 ständiga medlemmar.

Verksamhet

Möten. Årsmötet hölls i Bygdegården söndagen den 19 mars 2006.

Styrelsen har under verksamhetsåret haft fyra sammanträden, utöver konstituerande sammanträde i samband med årsmötet, samt överläggningar, främst om deltagande i Bergveckan och adventsfirande.

Fest. Alla som på olika sätt medverkat för att hålla vår förening levande inbjöds till en fest i Bygdegården 31 mars. Mats Sturesson underhöll med sång och spel.

Städhelg. 21–22 mars inbjöds enligt traditionerna till städhelg vid hembygdsgården. Det städades, fejades, räfsades, möblerades om och ansades samt åts traditionsenligt ärtsoppa. Mycket var gjort i förväg detta år, då första besöket vid gården redan var ett faktum.

Valborg firades med sång av kyrkokören, ledd av Arne Hanzén. Årets tal till våren hölls av Ulla Hamberg, nyinflyttad i Hjulatorp och Kurt Andersson sjöng sin visa. Brasan värmde och fyrverkeriet lyste mot den mörknande himlen.

Underhållsarbete. Hembygdsgården fick en del fönster och väggar målade. Kommunen lämnade bidrag, så att vi kunde anställa skolungdomarna Rasmus Haufe och Peter Gehrman som gjorde ett mycket fint arbete.

Parkeringsplatsen har förbättrats och infarten breddats. Nu väntar vi på

Klass 3 från Lammhults skola besökte hembydsgården och fick lära sig mycket om hur gamla saker fungerar. Till höger visar Börje Schlecker eleverna.

att Vägverket skall göra sin del av arbetet.

Besöken började i maj med ett gökottegång och slutade 13 oktober med klass 3 från Lammhults skola. Barnen fick lära sig mycket spännande om hur gamla saker fungerar. Vi hoppas den här typen av besök kan bli en tradition. Under säsongen kom studiecirkelar, PRO och många andra besökare. Ett par gäster från Indien skriver i gästboken att vår hembydsgård är en skatt att vårda och bevara för kommande unga generationer.

Bergveckan ger oss många besökare, återvändare med rötter i Berg och alla som kommer tillbaka varje år för att se de nya utställningarna och smaka på ostkakan och kalvadansen. Vid regn bjuder vi tak över huvudet och vid värme svalka och alltid guidning.

Onsdagens klädvisning firade 10-årsjubileum. Det firade vi med att gå

Slättergillet genomfördes traditionsenligt med slätter, räfsning och livligt samtal till gröten, smörgåsarna och kaffet, som serverades med vällingklockan som sammankallande. Som vanligt lät den eminenta slätterorkestern sina toner ljuda i kvällen.

Rotevandring. Årets rotevandring blev ännu en kyrkogårdsvandring med Bengt Ivar Petersson. Trots att vådrets makter inte var nådiga hade en oväntat stor skara samlats på kyrkbacken. Dock blev det så att regnets smatter efter en stund överröstade alla försök till berättelse därute. Bengt Ivar fann på råd – ”vi fortsätter på hembygdsgården”. Till fukten av torkande kläder, brasans sprakande och kaffedoft avslutades ännu en lyckad vandring.

Kura skymning. Ungefär ett dussin besökare berättade skrönor, småpratade och trivdes en oktoberkväll på hembygdsgården.

Advent. En gammaldags belysning för en utegran anskaffades och tändes av Börje men utöver detta blev det i år inget adventsfirande.

Krönikan

2005 års krönika, den 62:a utgåvan, präglades av stormen Gudrun vars verkningar belystes ur olika synvinklar. Exempelvis genom målande berättelser om hur man upplevt stormnatten, liksom analyser av stormens effekter på framtidens skogsbruk. Förutom de stående inslagen fanns också en artikel om de första tio åren för Stiftelsen Elin Wägners Lilla Björka.

Slutord

Ännu ett verksamhetsår är till ända. Vi har en stabil ekonomi och ett gott medlemsantal. Bergveckan är omtalad och besökt av många utsocknes. Våra problem, som delas av de flesta föreningar, är att hitta yngre aktiva, men tack vare en stabil grupp pålitliga arbetsmyror kan vi blicka tillbaka på ännu ett gott år. Styrelsen vill tacka för året som gått och hoppas på fortsatt god verksamhet i en bra förening.

Inga-Gun Andersson

Märta Schlecker

Torsten Persson

*Erik Andersson och Inga Glantz
i fullt arbete under slättergillet.*

10-årsjubileum för Märtas mannekänguppvisning

"Världsresenären" Torsten Persson visar för den stora publiken när kläder från hela världen visades på Bergveckan.

Marianne Enge Schwarz visar en elegant klänning som burits på Nobelfest en gång i världen.

Anna Magnusson och Björn Skogström i finkläder.

Byföreningen där allt började

av Bengt Göransson

Det började med en badbrygga. Sedan kom Lädjautställningen och ett par decennier senare Bergveckan. Bengt Göransson i Trulsagården reder ut historien som började för 30 år sedan.

Lädjasjön är en typisk svensk brunvattensjö. Ibland känner man sig smutsigare efter badet än före. Men vilken tillgång för en by att ha en sjö där man kan bada, fiska, paddla kanot, åka skridsko eller bara vila ögonen på.

Det finns och har funnits många olika "badplatser" i Lädjasjön, men den dyiga och steniga botten i Lädjasjöns nordspets var både obehaglig och otrevlig när man skulle bada, i synnerhet för barnen. Sjöns nordspets har dock ett centralt läge för byn och var en naturlig plats för bybornas båtar. Där fanns också en liten allmänning och en gemensam väg till sjön. I mitten av 1970-talet började en förändring för Lädja by med inflyttning av barnfamiljer. Flera började fundera på att försöka göra en mera badvänlig plats i nordändan.

Det första dokumentet att någonting var på gång med en ny badplats är nedtecknat av Inga Nilsson 1975 och lyder:

"Till hushållen i Lädja hade utgått en kallelse att om intresse fanns för iordningsställande av badplats vid norra ändan av Lädjasjön skulle dessa träffas och diskutera vad som kunde göras för att förverkliga idén. Intresset var mycket stort och deltagarna beslöt att bilda en förening som skulle kallas Lädja badplatsförening".

Undertecknad blev föreningens förste ordförande, Inga Nilsson sekreterare och Erik O Nilsson kassör. Man kom under detta första möte också överens om att hjälpas åt att bygga en brygga och börja arbetet med att ställa i ordning stranden.

Badplatsföreningens första ordförande Bengt Göransson, till höger, tillsammans med kassören Erik O Nilsson och sekreteraren Inga Nilsson.

Samling på Hinsekinds loge 1980 då Lädjautställningen tagit form på allvar. På bänkar-
na sitter från vänster: Bengt Göransson, Mats Persson, Håkan Palm, Elsa Malmqvist,
Åsa Persson, Lars-Erik Persson, Olle Åström med Anna-Karin Göransson i knät, Lars
Jöneteg med sonen Erik i knät, Åke Malmqvist och Filebert Fransson.

Fiol och folkmusik i Lädja då....

Lars Jöneteg på fiol och Hilding Johansson på dragspel vid midsommarfirande på Hinsekind, troligen 1978.

2006

Årets
utställning
i Lädja
innehöll
olika konst-
hantverk,
bland
annat ljus-
lyktor i vax
och tovade
väskor.
Gunilla
Gunnars-
son ställde
ut ull- och
skinn-

... visa och reggae 30 år senare

Fullsatt på åkern mitt emot Lädja skola när 30 år firades med musikfest. Lalle Hedstig i aktion på scenen.

Jubileumskvällen bjöd på ett varierat program. Anna Tornehagen fick inleda medan solen fortfarande stod högt på himlen.

Två utställningsveteraner i gröngräset: Håkan Palm och Marita Persson.

Föreningens första styrelsesammanträde hölls hos Erik O Nilsson i Sjögården i juli 1975. Där beslöt man att diskutera ett arrendekontrakt för vissa delar av strandremsan med Reinhold Strand och att kalla medlemmarna till samling på stranden för diskussion och arbete.

17 familjer satsade 200 kronor vardera och byggde en flytbrygga på sex sektioner samt anlätade entreprenören Lasse Skärbring att försöka göra en så badvänlig strand som möjligt. Dy och sten skulle tas bort. Kostnaden

till Lasse S fick inte överstiga 1 000 kr. Material till bryggan köptes av AB JPS, fraktades i en hästtransport till Åke Malmkvists sparkstöttingsfabrik för hyvling och spikades ihop på Lasse Perssons sågplan under bland andra Filebert Franssons överinseende.

I augusti 1975

sjösattes dessa sex

sektioner och föreningen samlades till fest nere vid stranden.

Bryggan har sedan utökats med flera sektioner och mycket arbete har lagts ned på stranden med iordningställandet av piren, påfyllnad av sand, lekredskap, vindskydd, vassröjning med mera. Stranden har blivit en samlingsplats för byborna.

Badbryggan ska i sjön, men fikapausen är lika viktig. Bilden är tagen 1975. I förgrunden Reinhold Strand och Hilding Johansson.

Skapa bykänsla

Stadgar för föreningen togs på föreningens första årsmöte i augusti 1976. Föreningens syfte skulle vara att iordningsställa och förvalta en badplats i Lädjasjön men också att värna om medlemmarnas övriga trivsel och välbefinnande. Att skapa en bylagskänsla blev från början klart uttalat.

Så småningom formulerades föreningens tankar i tre punkter:

- Stark bygemenskap
- Yngre och äldre tillsammans
- Vidmakthållande av hantverk och traditioner

Redan 1978 ansökte föreningen hos kyrkorådet att få disponera en av Lädja skolas två skolsalar. Föreningen behövde nu en samlingslokal, som kunde användas vintertid. Ansökan beviljades av kyrkorådet. Föreningen har sedan dess tillsammans med kyrkorådet lagt ner mycket arbete på att hålla skolan i ett bra skick. Hela skolan är nu renoverad och föreningen disponerar idag hela skolan.

Det som många förknippar med Lädja badplatsförening är midsommarfirandet och Lädjautställningen. Det första midsommarfirandet hölls i

Badbryggan lever än idag, även om den som här används för metartävling. Bilden tagen i september 2006.

Sjögårdens sommarhage 1976. Året därpå flyttades firandet till Hinsekind och nu började också arbetet med utställningen, först i liten skala men så småningom med allt fler besökare. Efter tio år flyttades utställningen till Lädja skola och ingår nu som en viktig del i Bergveckan. Detta blev ett stort lyft

för utställningen framförallt med avseende på antalet besökare. Utställningen har bidragit till att flera personer i Lädja by har börjat utöva olika konsthantverk.

Under många år har det också visats prov på olika hantverk såsom spånhyvling, malning av säd, svarvning, timring mm. Vindskyddet vid Lädja strand tillverkades under en utställningsvecka och vindskyddet är knuttimrat med handskrätt timmer.

Aktiviteter har blivit traditioner

Mängder av olika aktiviteter har anordnats under årens lopp under olika styrelser, exempelvis valborgsmässafrande, gårdsvandringar, ljusstöpning, utflykter, konserter, Lädjamästerskap i olika grenar, byakamp, korgflätning, växtfärgning, julgransplundring och mycket, mycket mera. Flera aktiviteter har blivit traditioner.

Medlemsantalet har tredubblats. Nu är över 45 hushåll med i föreningen, både åretruntboende och sommargäster. Idag heter styrelseordföranden Mikael Kanstedt.

Det finns ett stort gemensamt kunnande i Lädja. Nya projekt dyker upp hos medlemmarna, diskuteras och beslutas på årsmötet.

Föreningen har betytt mycket för människorna i Lädja och angränsande byar. Nyinflyttade hälsas välkomna och bjuds in som medlemmar. En vacker sommar dag besöks Lädjastranden av många människor även långväga ifrån och utställningen har under 30 år setts av tiotusentals besökare.

Tillbaka till rötterna i Berg

av Inge Ledje

Det här är Eva Tufte släktsaga. Är det tillfälligheter eller ödet som rör när det visar sig att danska Eva, som tillsammans med sin familj köpte Lädja Norragård, har rötter i just denna bygd?

Här redovisar Inge Ledje, hängiven släktforskare bosatt i Skåne men med egna rötter i Lädja, i korta drag den forskning som kartlade Eva Tufte släkt i Berg och Ör.

Eva Tufte berättar också själv om hur hon på olika sätt sökt sin mormors historia.

Det var en sen kväll i mitten av februari 2006 jag satt och slötittade på Anbytarforum. Efter 16 års släktforskning och cirka 2 000 A4 sidor av släkt- och lokalhistoria i datorn börjar man bli lite blasé. Men så ser jag att någon från Danmark söker släktingar till sin mormor som flyttade från Åkersände i Ör till Danmark. Så här såg Evas efterlysning av släktingar ut, i svensk översättning:

Jag heter Eva Tufte och bor i Köpenhamn. Jag har länge velat ta reda på mer om min släkt. Jag har inte mycket att gå efter ännu, men när jag försökte att följa ett litet spår fann jag ditt namn på nätet, och nu hoppas jag att du har tid och lust att hjälpa mig att komma vidare.

Min mormor Märtha, som föddes 8 januari 1912 och dog i december 1998, kom från Småland.

Min mormor talade mycket om sin uppväxt och barndomsåren i Ör, där hon gick i skola och konfirmerades den 13 maj 1926. Tyvärr hann jag inte få alla upplysningar från henne, vilket jag gärna ville haft. Jag har bara en gammal intervju där hon berättar en del.

Hennes far och mor hette Gustav och Ester Karlsson och ligger båda be-

Eva Tufte med dottern
Claudia.

gravda på kyrkogården i Ör. Som barn bodde hon på gården Fylleryd, som troligen var hennes farfars gård, som hennes far Gustav övertog då min mormor var liten. Men min mormor föddes hemma hos sin mormor och morfar, på den gård där hennes mor Ester föddes och som enligt min mormor hade varit i släktens ägo en längre tid.

Hon berättar på bandet att gården heter Åkersände och att hennes morfar och mormor, som bodde på gården där hon föddes, hette Jonas och antingen Birgitta/Britta eller möjligen Märtha. Jag vet alltså att min mormor är född på Åkersände den 8 januari 1912.

Jag hoppas via detta forum kunna få lite hjälp och att här finns någon som vill dela sin kunskap med mig och hjälpa mig vidare.

Jag och min man har för övrigt just köpt en gammal gård i Lädja, Bergs socken. Vi kommer ofta dit och har planer på att flytta permanent till Småland under nästa år. Det vore helt fantastiskt om det fortfarande finns släkt i området som jag skulle kunna få kontakt med.

Bästa hälsningar

Eva Tuftes

Eva Tuftes mormor Märtha Karlsson. Bilden är tagen någon gång mellan 1932 och 1935

Eftersom min moster Elna, som kom från Anegärde, hade en bror som bodde på Åkersände, så läste jag vidare. Och där står det att barnbarnet i Köpenhamn köpt en gård i Lädja.

Då tänkte naturligtvis släktforskmotorn på alla cylindrarna och jag började leta vidare kring Åkersände-släkten. En gammal bekant Åkersändeforskare, Karl-Olof Levin, lämnade också bidrag till att snabbt klarlägga släktleden som gick tillbaka till Berg.

Den nygamla Bergbon Eva Tuftes mormor Märtha Karlsson föddes 1912 på Åkersände. Hennes mor Ester Maria Jonasdotter föddes där 1878, men sen går anorna på morslinjen till Ernatorp. Martha Catharina Jonasdotter föddes där 1844 och hennes ättlingar finns fortfarande kvar i byn liksom i Rösås och Sörskog. Går man längre tillbaka i släktleden så finns släkten i de flesta byar i Berg. I Lädja kan Eva gå nedför hela backen

och konstatera att hon har eller har haft släkt i flertalet gårdar liksom i bland annat Bredhult, Ekenäs, Lunden, Holma, Ernatorp och Torshult.

I redovisningen nedan visas Marta Catharina Jonasdotters antavla i fyra led. Hon föddes 1844 på Ernatorps Jonsgård och dog 1925 på Åkersände Ör. Martha Catharina är Eva Tuftes mormors mormor. Hennes anor återfinns i bland annat Bredhult och Lädja Faxagård.

Eftersom jag själv är inflyttad utbölning i en gammal bondby i Skåne, så har jag känt lite ansvar för att vidarebefordra så mycket kunskap om Lädja som möjligt till dess nya invånare. Kan man då också påvisa släktskap, om än i vissa fall flera generationer tillbaka, så kanske man kan stimulera intresset av att lära känna varandra i en ny gemenskap. En granne till mig här i byn, också han inflyttad, sa att det tar trettio år att bli accepterad som bybo. Om man kan bevisa släktskap med de flesta gamla Bergbor så bör ju den tiden kunna reduceras åtskilligt.

Det blev bakgrunden till en livlig internettrafik mellan Köpenhamn och Hulebäckseröd under några månader. Och sedan dess har Eva haft möjlighet att visa upp både sig och sin Lädja Norregård under Bergveckan.

En bild från mormors fotoalbum. Vem som håller den tama räven förtäljer inte historien. Mormor Märtha Karlsson till höger. Bilden är tagen 1928.

Ännu en bild från fotoalbumet, tagen 1930. Mormor Märtha sitter som nummer två från höger bland flickorna framför bilen. Den som kan identifiera personer på bilderna från fotoalbumet får gärna kontakta redaktionskommittén.

Eva Tufte's släkttavla

från mormors mormor Martha Catharina

Första generation

1. **Martha Catharina JONASDOTTER**. Född den 17 juli 1844 i Ernatorp Jonsgård Berg och död i Åkersände Ör den 10 december 1925, hon var då 81 år. Hemmansägareänka Åkersände (1925). Den 1 mars 1868 när Martha Catharina var 23 år gifte hon sig med **Jonas JOHANNESSON**, i Berg.

De fick följande barn:

- i. Ida Christina (1869–1957)
 - ii. Carl Johan (1872–1927)
 - iii. Gustaf Magni (1875–)
 - iv. *Ester Maria (1878–1933) (Eva Tufte's mormors mor)*
 - v. Wendla Sofia (1881–1920)
 - vi. Ellen Vilhelmina (1885–)
 - vii. Edit* Matilda (1888–)
- När det sjunde barnet föds är hon 44 år och han 55 år.

Läs så här:

Redovisningen av Eva Tufte's antavla följer de numreringsringar som är gängse inom släktforskningen.

Varje person redovisas med ett nummer, ex: 4 Carl Jonasson. Det betyder att Carl Jonasson är far till nr 2 (2x2) och gift med nr 5 (4+1). Carl Jonassons far är nr 8 (2x4) och hans mor nr 9 (8+1) osv. Dödsår har angivits där det är känt, men annars markerats med ett streck.

Andra generation

2. **Jonas CARLSSON**, Martha Catharina Jonasdotters far. Född den 21 april 1810 i Ernatorp Söre Jonsgård Berg och död i Ernatorp Jonsgård Berg den 7 oktober 1887, han var då 77 år. Dräng och hemmansägare från Ernatorp Jonsgård (1838).

Den 26 december 1838 när Jonas var 28 år gifte han sig med Kajsa JOHANDSDOTTER, i Berg.

De fick följande barn:

- i. Peter Johan (1840–1918)
- ii. Martha Catharina (1844–1925) (se nr 1.)
- iii. Johannes (1849–1850)
- iv. Stina* Cajsa (1852–1926)
- v. Carl Gustaf (1856–)

3. **Kajsa JOHANDSDOTTER**, Jonas Carlssons hustru och Martha Catharina Jonasdotters mor. Född den 30 januari 1820 i Ekenäs Berg och död i Ernatorp Jonsgård Berg den 28 november 1909, hon var då 89 år. Yrke: Piga från Ekenäs (1838). Undantagshjon hos dottern Stina-Cajsa i Ernatorp (1890).

Tredje generation

4. **Carl JONASSON**, Jonas Carlssons far. Född den 14 december 1768 i Lädja Faxagård Berg och död i Ernatorp Jonsgård Berg den 24 augusti 1849, han var då 80 år. Dräng från Ernatorp Södra Jonsgård (1793). 1793 när Carl var 24 år gifte han sig med Karin JACOBSDOTTER i Berg.

De fick följande barn:

- i. Marta (Märta) (1794–)
- ii. Petter (1797–)
- iii. Stina (1800–)
- iv. Magnus (1803–)
- v. Cajsa (1806–1890)
- vi. Jonas (1810–1887) (*se nr 2*)
- vii. Johannes (1815–)

5. **Karin JACOBSDOTTER**, Carl Jonassons hustru och Jonas Carlssons mor. Född den 8 april 1772 i Bredhult, Berg, och död i Ernatorp Jonsgård Berg den 12 november 1847, hon var då 75 år. Piga från Bredhult (1793).

6. **Johan (Jaen) BENGTTSSON**, Kajsa Johansdotters far, född den 15 februari 1786 i Torshult Berg och död i Löfhult Västregård (Ekenäs) Berg den 27 februari 1851, han var då 65 år. Dräng och hemmansbrukare från Ingelstorps Eriksgård (1812).

Den 10 maj 1812 när Johan (Jaen) var 26 år gifte han sig med Catarina JOHANDSDOTTER, i Berg. Vid vigseln var han hemmansbrukare 1/4 Ingelstorps Eriksgård. Året därpå flyttar de till Ekenäs. Köpte Ekenäs i tre etapper 1813, 1818 och 1820.

De fick följande barn:

- i. *Kajsa (1820–1909) (se nr 3)*
- ii. Peter Johan (1822–1899)

7 **Catarina JOHANDSDOTTER**, Johan (Jaen) Bengtssons hustru och Kajsa Johansdotters mor. Född den 10 november 1790 i Slätthult Berg och död i Löfhult Västregård (Ekenäs) Berg den 23 mars 1832, hon var då 41 år. Piga från Wininge (1812).

Fjärde generation

8. **Jonas HÅKENSSON**, Carl Jonassons far. Född 1728. Jonas dog i Ernatorp Söre Jonsgård Berg den 14 januari 1810, han var då 82 år.

Jonas gifte sig med Margareta HÅKENSDOTTER.

De fick följande barn:

i. Jonas (1760–)

ii. Håkan (1764–)

iii. *Carl* (1768–1849) (*se nr 4*)

iv. Sven (1773–)

9. **Margareta HÅKENSDOTTER**, Jonas Håkenssons hustru och Carl Jonassons mor. Född ca 1731. Margareta dog i Ernatorp Söre Jonsgård Berg den 17 augusti 1799, hon var då 68 år.

10. **Jacob NILSSON**. Karin Jacobsdotters far. Född 1740 (?) i Öjaby. Jacob dog i Bredhult Berg den 2 april 1815, han var då 75 år. Dräng från Tunatorp Öjaby sn (1768). Den 26 juni 1768 när Jacob var 28 år gifte han sig med Malin MÅNSESSEDOTTER, i Berg .

De fick följande barn:

i. Nils (1769–)

ii. *Karin* (1772–1847) (*se nr 5*)

iii. Kierstin (1786–)

11. **Malin MÅNSESSEDOTTER**, Jacob Nilssons hustru och Karin Jacobsdotters mor, född ca 1750. Malin dog i Bredhult Berg den 3 januari 1814, hon var då 64 år. Piga från Bredhult (1768).

12. **Bengt JOHANSSON**, Johan (Jaen) Bengtssons far. Bengt gifte sig med Britta PERSDOTTER.

De fick följande barn:

i. Peter (1772–)

ii. Anders (1774–)

iii. Per (1778–)

iv. Sara (1780–1841)

v. Karin (1783–)

vi. *Johan (Jaen)* (1786–1851) (*se nr 6*)

13. **Britta PERSDOTTER**, Bengt Johanssons hustru och Johan (Jaen) Bengtssons mor.

14. **Johan (Jaen) JACOBSSON**, Catarina Johansdotters far. Född 1737 i Slätthult Berg och död i Slätthult Berg den 18 februari 1800, han var då 63 år. Dräng från Slätthult (1763). 28 december 1763 gifter sig drängen Johan Jacobsson i Slätthult med pigan Karin Jönssesdoter därstädes.

Jacob Johansson, Johans far, f ca 1698, dog i Slätthult 22 april 1766. I Johans bouppteckning står att hans andra hustru Ingrid "tillfört 166 riksdaler vid köpet av Lövhult västregård som hon fått för sin arvejord".

Johan (Jaen) gifte sig med Ingrid SVENSDOTTER.

De fick följande barn:

- i. Måns (1785–)
- ii. Catarina (Karin) (1787–1789)
- iii. Jacob (1788–)
- iv. Catarina (1790–1832) (*se nr 7*)
- v. Stina (1790–)
- vi. Anders (1793–1850)
- vii. Sven (1795–)
- viii. Jonas (1797–)

15. Ingrid SVENSDOTTER, Johan (Jaen) Jacobssons andra hustru och Catarina Johansdotters mor. Född 1764 i Hjälmteryd (F). Ingrid dog i Ekenäs Berg den 6 februari 1830, hon var då 66 år. Änka från Ekenäs (1807). Hustru i Ekenäs (1830).

Inköpte Ekenäs på öppen frivillig auktion 1802 för 903 riksdaler 16 skilling Banco. Gården betalades kontant. Undantag för änkan Karin Jönsdotter ingick. På livstid skulle hon ha följande undantag: Åkern, Hus-åkern kallad och gamla hamplandet, äng Sjöåkersmaden vid Sjöheden, ett kobete i kohagen, en stuga som finnes västan gården skall hon hava till husrum för sig. Husrum till en ko skall hon hava uti gårdens fähus samt dem tillsamman fodra, även skall hemmansbrukaren bestå enkan med kyrko- och kvarnskjuts och tillräckligt med land att släppa kreatur samt att köra åkern så väl höst som vår. (Harry Danielsson, Lövhult)

Källor

1. KGF:s CD 2. Roland Persson 3. Bergs kyrkoböcker
Där inget annat anges är byarna belägna i Kronobergs län (G).
Anbytarforum: (<http://genealogi.aland.net/discus/>)

Småland - Köpenhamn t o r

av Eva Tufte

Med Inge Ledjes redogörelse och släkthistoriska fakta som bakgrund har jag blivit ombedd att skriva något om min egen upplevelse av mötet med mina rötter i Lädja och Berg.

År 1935 reste min mormor Märtha Karlsson, 23 år gammal, från Småland till Köpenhamn. Hon åkte till storstaden för att bli hushållerska i en svensk/dansk familj. Flytten från livet på landet i Småland till 1930-talets Köpenhamn innebar stora förändringar och hennes liv i staden var till en början mycket ensamt. Snart stötte hon emellertid på andra unga svenska utvandrarflickor och på de sällsynta frikvällarna träffades de på platser med musik och dans.

Ny tillvaro

På ett sådant ställe mötte Märtha Christian, som var litograf och arbetade på ett tryckeri. De gifte sig 1937, och 1939 föddes deras första dotter. I många år bodde den lilla familjen i en liten lägenhet i arbetarkvarteret Nørrebro, en miljö och en tillvaro som på alla sätt skilde sig från livet i Småland.

År 1987, då mormor var 75 år, gjorde jag en intervju med henne om hennes liv i samband med ett arbete på Köpenhamns universitet. Under våra samtal bekräftades mycket av de skildringar av hennes barndom och ungdom i Småland som vi barnbarn tidigare hade hört berättas: historier om föräldrarna, syskonen och grannar, om livet och arbetet på gården, om resor till marknader, om skolan och om mormors egen mormor (som hette Märtha Catharina Jonasdotter och bodde på

Eva Tufte har hittat tillbaka till sina rötter i Berg. På bilden tillsammans med maken Peter Valente. Paret gifte sig i Bergs kyrka i december 2006.

Åkersände i Ör, något som jag långt senare har lyckats konstatera).

Mormor berättade stolt att hennes mormor och flickorna på Åkersände var mycket duktiga på handarbete och vävning. Jag fick en fin liten duk som mormors mormor hade vävt. Vi har också bevarat Märtha Catharinas gamla bröllopsschal i silke. Men tyvärr fick vi inte fram mer exakta upplysningar om till exempel ortnamn och familjenamn. Genom alla år upprätthöll mormor kontakten med Småland, och hon längtade alltid "hem". Min mor minns fortfarande att den lilla familjen på Nørrebro alltid abonnerade på Smålandsposten så att mormor kunde följa vad som hände därhemma.

Trodde släkten härstammade från Agunnaryd

När mormor Märtha var ganska ung dog hennes mor Ester av så kallad danssjuka. Därefter flyttade fadern Gustav Karlsson till Agunnaryd där två av hans döttrar gifte sig och bosatte sig. I Agunnaryd köpte sedan min mormor och morfar ett litet fritidshus år 1951, och jag växte upp i den tron att det var från Agunnarydsområdet som släkten härstammade.

Ibland tog mormor oss med på åkturer till hennes barndoms trakter, men jag var barn och lade inte märke till vart vi körde. Jag minns emellertid några mycket natursköna områden, skolan, kyrkan och även konfirmandskamraterna från Ör som hon talade mycket om (hon konfirmerades den 13 maj 1926). Jag minns också fyra gamla märkliga farbröder som vi besökte och det lilla hus där barnmorskan bodde, liksom även besöken

Mormor Märtha (längst fram i mitten) tillsammans med sina kusiner, däribland Elsa i Tors. Bilden är från 1932.

Mormor Märtha, längst till höger och andra ungdomar från Ör eller Berg. Bilden är tagen 1930.

hos mormors älskade kusin Elsa som bodde i ett gult hus. Hon var duktig på att väva, bakade härliga bullar och var så fin. Mormor brevväxlade med Elsa genom åren, och några av dessa gamla brev har vi fortfarande kvar.

Sina sista år tillbringade mormor på ett vårdhem i Danmark. Hon led av svår demens, och med tiden gled hon alltmer tillbaka till

Mormor Märtha och hennes danske make Christian Ryge. Bilden tagen 1990.

Småland. För varje månad som gick återgick hon till att tala mer och mer småländska (hon hade ju tidigare övergått till att tala danska), och hon började prata om platser och människor vi aldrig hade hört talas om. Hon sjöng också svenska psalmer som vi inte hört tidigare. I december 1998 dog mormor omgiven av barn och barnbarn.

Hamnade där släkten funnits i århundraden

För två år sedan bestämde min man Peter och jag att vi ville köpa ett hus i Småland. Under ett halvår körde vi kors och tvärs genom Småland utan hitta vad vi sökte, ända tills vi en dag kom in på vägen till Norregård i Lädja. För oss kändes detta som hemma från första ögonblicket, och i januari 2006 hade vi turen att få överta gården från Aina och Lars, vars familj hade bott där sedan fem generationer tillbaka.

Nu ska gården renoveras och vi har kommit igång, men det kommer att ta några år innan allt är klart. Det är viktigt för oss att bevara de gamla fina detaljerna och även gårdens speciella "anda", samtidigt som gården blir anpassad som bostad för en modern familj med en hel del barn.

Under den kalla vintern 2005/2006 gjorde Peter och jag våra första rundvandringar i Lädja och Berg, och vi blev bergtagna av skönheten och den storslagna naturen. Vi längtade efter en gemensam framtid här, men var litet nervösa vid tanken på mötena med de gamla etablerade invånarna i Lädja och Berg. Hur skulle man ta emot nykomlingar som oss som dessutom var danskar? Vi vet att det kan vara svårt att bli accep-

terade som nyinflyttade i ett lokalsamhälle, men vi höll tummarna för att vi skulle bli väl mottagna.

Och våra farhågor var ogrundade. Från allra första stund har vi bara haft de finaste och mest positiva erfarenheter av våra möten med invånarna i Lädja och Berg. Vi har upplevt intresse, hjälpsamhet och en stor öppenhet, och detta har glatt oss otroligt mycket!

I februari fick jag kontakt med Inge Ledje och Karl-Olof Levin. Via Anbytarforum ville jag undersöka om den plats där vårt nya hem ligger möjligen är i närheten av min mormors födelseplats och barndomshem. Fanns det möjligen släktingar i området?

Tanken på att kontakta en släktforskare dök upp när jag en dag nämnde för vår granne Olle att min mormor var född på en gård som hette Åkersände, och han kände faktiskt till en gård i trakten med det namnet. Det skulle ju snart – med Inges goda hjälp – visa sig att vi på ett märkligt sätt hade hamnat mitt i en trakt där min släkt hade levt i århundraden, och att här fortfarande finns ett stort antal släktingar!

Det visade sig också att mormors kusin Elsa, som vi besökte när jag var barn, var Elsa i Tors som många i byn kände, och att barnmorskan som hjälpte mormor och alla hennes syskon till världen bodde i Ernatorp. Jag förstår fortfarande inte detta helt otroliga sammanträffande, och jag kan inte helt beskriva hur det känns att av en ren tillfällighet snubbla över och dimpa rakt ner i sitt ursprung. Det är en stark och nästan övernaturlig upplevelse.

"Jag kan inte helt beskriva hur det känns att av en ren tillfällighet snubbla över och dimpa rakt ner i sitt ursprung"

Fädrens kyrka

Peter och jag har vigts i Bergs kyrka, precis som min mormors mormor och morfar vigdes där 1868, och liksom hennes far och mor, Jonas och Kajsa, vigdes där 1838 när kyrkan var ganska nybyggd. Och även liksom deras föräldrar och far- och morföräldrar under tidigare århundraden har vigts i Bergs gamla kyrka. Det hade vi emellertid ingen aning om när vi första gången, i december 2005, besökte kyrkan och bestämde att det var här vårt bröllop skulle stå.

Jag vill till sist tacka alla er i Lädja och Berg som så vänligt har tagit emot oss "invandrare". Jag önskar bara att min mormor hade fått ta del av våra positiva upplevelser. Det hade hon säkert gjort en bra skröna av.

Fotnot: Eva Tuftes text har översatts av redaktionskommittén.

Bilderna på farfars dass

av Märta Schlecker

Efter alla besök på Fiskaregårdens utedass har Märta Schlecker blivit nyfiken på vad man egentligen skrev i veckotidningarna på 1940- och 50-talen. Tidningarnas förstasidor pryder dassets väggar och ger en liten vink om budskapen till den tidens kvinnor.

När farfar Göran Danielsson hade köpt Fiskaregården av patron Skogström 1923 måste han renovera den gamla torpstugan eller bygga nytt. Byggmästaren tyckte han skulle bygga ett tvåvåningshus och ha hyresgäst. Så blev det.

Men allra först byggdes en bod som kunde användas under byggtiden och vid norrväggen byggdes utedasset, eller hemlighuset som man också benämnde det.

Hyresgäst blev 1927 skraddare Ernfrid Bengtsson med familj. Som så många andra i Berg ville frun och dottern Erna fly bort en stund och läsa om människor och händelser ute i stora världen. Spåren finns fortfarande kvar, eftersom det var vanligt att man prydde dasset med framsidor av veckotidningar eller också vackra bonader. Jag vet inte när de började, men det finns fortfarande tidningar från 1940-talet på dassväggen.

På farfars dass i Fiskaregården gömmer sig många hemligheter.

Mycket kungligt

Högst upp i fonden kommer kronprinsparet Ingrid och Fredrik av Danmark i full galaklädsel på omslaget av *Svensk Damtidning*. På samma tidning, men ett annat nummer, är det prinsessan Sibylla i vackert empirediadem.

På en *Idun* tar kung Gustav V emot sommarblommor av några småflickor. *Husmodern* hade ofta de kungliga barnen, gärna på Solliden på Öland. Lillprinsen med storasystrar. På en bild står han i stram givakt som en kavallerist.

Husmodern hade också författare och andra kändisar, främst kvinnliga.

Expempelvis Alice Babs, med man och tre små barn, och naturligtvis en glad Sickan Carlsson i en hängselkjol i samma tyg som jag hade en holkärmsklänning 1948.

Allers 1950 med en liten tvätterska på omslaget presenterar årets sensationsroman "Tredje mannen". Vi minns väl filmen med samma namn och Orson Wells i huvudrollen och Harry Limes Team, som blev en världsschlager. I nummer 11 kan man se Harry Persson, boxaren, som veckans sportbild och i nummer 12 kan man läsa om skidlöparen Sven Utterström.

På samma vägg finns också två *Hemmets Veckotidning*. Den ena med en bild av Lana Turner, den blonda Hollywoodstjärnan. Här görs också reklam för en ny följetong av Ingeborg Björklund. På den andra är ett rollporträtt med Deanna Durbin från filmen "Hundra man och en flicka" som gjordes i samarbete med Leopold Stokowski och hans hundra-mannaorkester. Den unga sopranen i filmen spelades av Deanna Durbin.

Efter många besök på utedasset sommartid och när strömmen gått, har jag blivit nyfiken på vad skribenterna har velat säga läsarna. Kvar på dasset hänger ju bara omslagen, men med bibliotekets hjälp har jag fått fram de tidningar det handlar om och kunnat studera innehållet närmare.

Kvinnor tror sig om för lite

Husmodern var tidningen för den ambitiösa kvinnan. 1947 skriver Greta Lagerman: "Kvinnor, tro mer på er själva!" Hon hade själv under fyra år läst till jur. kand. på nätterna. Just för medelålders kvinnor passar det att studera, tycker hon, som är fränskild med två söner 16 och 14 år. De ställer upp med att gå ärenden och att hjälpa till i hushållet. "Tänk vad det skall bli idealiska äkta män av mina pojkar!"

Husmodern hade ofta den kungliga barnaskaran på omslaget. Här ses till höger vår nuvarande kung i stram givakt.

Högst upp på dassväggen tronar det danska kronprinsparet på ett omslag av Svensk Damtidning. Nedanför en rad exemplar av Husmodern.

Hemmets Veckotidning använde sig av filmstjärnor på omslagen, här Lana Turner (till höger) och Deanna Durbin.

John Landquists artikel i *Husmodern* 1948.

avslutar med att påpeka att de redan visat sin duglighet i lika viktiga samhällsuppgifter, till exempel som lärare i både läroverk och folkskola och i litteraturen, där de hunnit bli männens jämlikar.

Hur många av dessa problem och tankar känner vi igen i dagens debatter?

Ett helt annat problem tar man upp i *Husmodern* 1948: "Front mot den gamla frukappan! Varför måste den vara så tråkig? Jag vill vara trevlig och chic – vad klär mig bäst?" Så startar en teckningstävling om snyg-gaste och bästa modellen.

Ingegerd Stadener, känd skribent, skriver samma år om hemmafruarnas hushållskassa. Hon gör en tabell över konsumtion och priser åren 1939 och 1948.

	1939		1948	
	milj kg	milj kr	milj kg	milj kr
Färska grönsaker	57	39	83	106
Potatis	738	83	915	200
Mjölk	1227	308	1553	522
Läskedryck	79	49	156	108
Charkuterivaror	80	163	108	358
Tobak	9	193	10	570

När alla häftstiften rostat sönder och vi måste byta den gamla pappen som ger lite vindskydd, då måste vi sätta upp nya tidningsbilder som berättar om vår tid. Historia kan skrivas på många sätt.

Rösen berättar om vår historia

av Martin Hansson

Kunskap om vårt förflutna kan nås på flera sätt. Ett sätt är att studera landskapet och dess innehåll. Martin Hansson, Smålands museum, utgår i denna artikel från de fornlämningar som påträffats i Berg vid en reviderad inventering under 1990-talet.

Redan på 1930-talet, i samband med att Lantmäteriet skulle ge ut den ekonomiska kartan beslutades att denna skulle innehålla information om vilka fornlämningar som fanns i landskapet. Genom att redovisa alla fornlämningar på kartan ökade möjligheterna att de skulle kunna bevaras, när markägare och planerare blev medvetna om deras existens. För Kronobergs läns del genomfördes den första genomgripande inventeringen efter fornlämningar åren 1948–50. Ett stort antal, framför allt gravar, från skilda tider registrerades. I Bergs socken hittades då 39 fornlämningar på 34 platser.

Det stora gravröset Drakarör från bronsåldern vid Björka i Berg. Röset är 27 meter i diameter och närmare tre meter högt.

Denna första fornminnesinventering pågick i Sverige fram till slutet av 1970-talet då nästan hela landet hade inventerats. Men under resans gång hade kunskapen om landets fornlämningar och synen på dessa förändrats. Man hade kommit att inse att fler lämningar borde betraktas som fornlämningar. Själva fältkunskapen kring hur man hittar fornlämningar hade också utvecklats. Det stod klart att den första inventeringen inte var tillräcklig, utan behövde revideras. Revideringen tog fart under 1980-talet, men för Kronobergs del dröjde det till mitten och slutet av 1990-talet. Bergs socken inventerades 1998–99. Att denna revidering var behövlig visas av att antalet fornlämningar i många områden kom att flerdubblas.

Varje fornlämning registreras

Hur går då själva inventeringen till? Efter ett förberedande arbete som innebär att inventören går igenom äldre uppteckningar kring vad som hittats i socknen, hembygds-litteratur och äldre lantmäterikartor, är det dags att ge sig ut i landskapet. Med hjälp av flygfotobilder vandrar man sedan genom landskapet och registrerar det man hittar. Lämningen prickas in på kartan och får en beskrivning. Arbetet innebär även kontakter med lokalbefolkning och hembygdsförening för att få tips om forn-

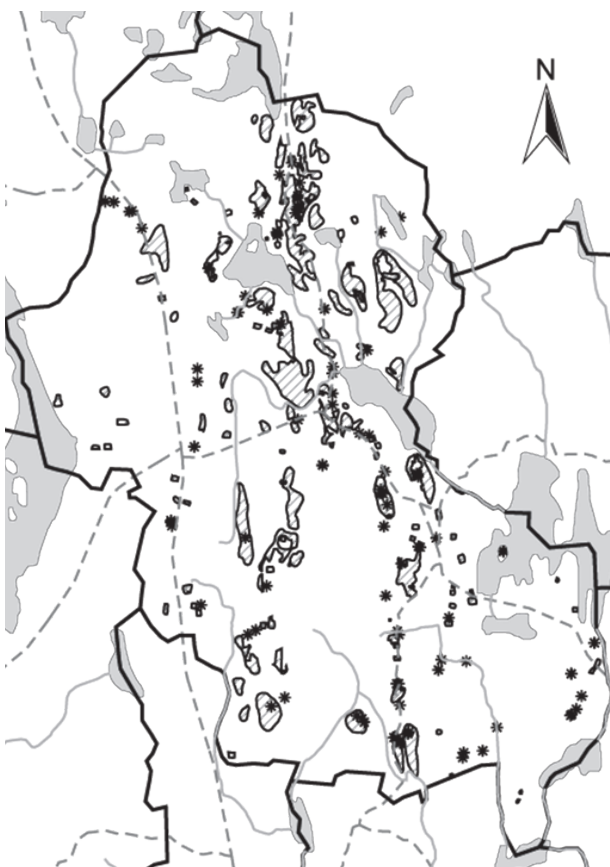

Fig 1. De skrafferade ytorna och stjärnorna markerar läget för registrerade fornlämningar i Berg socken.

lämningar. Dessvärre är arbetstakten hög, varje dag ska 2–2,5 kvadratkilometer täckas, så om det inte är någon hemma när man ringer på hos folk i bygden finns det ingen möjlighet till återbesök. Den nya fornminnesinventeringen finns tillgänglig på länsstyrelsen och Smålands museum.

Resultatet av revideringsinventeringen i Bergs socken

Att Bergs socken ligger i ett fornlämningsrikt område var känt sedan tidigare, men resultatet av den nya inventeringen har ytterligare understrukit detta faktum. Hela de centrala delarna av Varend,

området mellan och runt Helgasjön, Salen och Åsnen, tillhör sannolikt de mer fornminnestäta i hela landet.

Precis som på många andra håll ökade antalet fornlämningslokaler, till 167 fornlämningar på 131 platser, ungefär en fyrdubbling (fig. 1). Även om antalet gravar ökat är det framför allt nya fornlämningskategorier som står bakom huvuddelen av ökningen av antalet fornlämningar.

Genom revideringen har Kronobergs län fått en ny karaktärsfornlämning, fossil åkermark eller fornåkrar, i form av stora områden med röjningsrösen. Dessa fornlämningar är spåren efter ett åkerbruk med rötterna i brons- och järnålder. De undersökningar som gjorts av denna

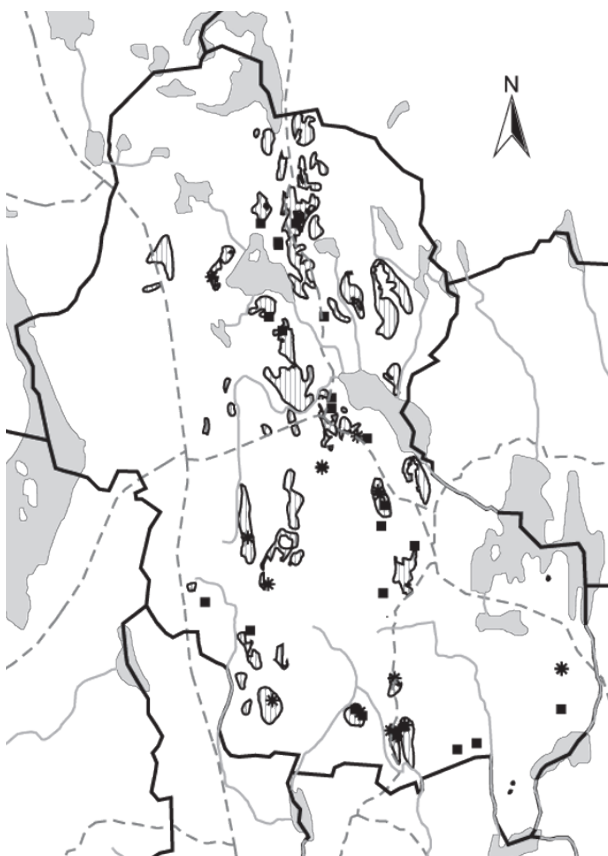

Fig 2. Gravar från brons- och järnålder. Stjärnor = stensättningar, fyrkanter = rösen, skrafferade ytor = fornåkrar.

typ av lämningar har ofta visat att de tillkommit i perioden yngre bronsålder – äldre järnålder (1000 f Kr–500 e Kr). I Bergs socken har ett femtiotal områden med fossil åkermark påträffats. Här ligger den fossila åkermarken framför allt som ett brett nord-sydligt stråk genom socknens centrala delar (fig 2). Vanligen består dessa områden av ett stort antal rösen, 3–6 meter i diameter och 0,2–0,6 meter höga, vilka uppkommit genom att marken röjts i samband med odling. Fornåkrarna är spår efter ett enkelt åkerbruk med hacka och årder där man plockat bort mindre stenar men lämnat kvar större.

Unika lämningar i skogarna

Områden med fossil åkermark återfinns oftast på höjdparter i dagens skogsmark. Här finns dock inte bara lämningar efter ett forntida åkerbruk. Inom den fossila åkermarken hittas även boplatser och gravar, även om de förra inte är synliga ovan mark. Många gånger är kanske ytorna mellan de synliga rösena lika vetenskapligt intressanta som själva rösena. I den lokala debatten hörs ofta åsikten att dessa stora områden inte kan vara så värdefulla,

"Det är nästan bara på sydsvenska höglandet man kan gå ut och återfinna ett nästan orört landskap från tiden för Kristi födelse, med åkermark, gravar och boplatser"

de är ju så vanliga och stora, de finns ju överallt. Men lyfter man blicken och ser sig runt om i Europa så är det faktiskt unika lämningar vi har i de småländska skogarna. Det är nästan bara på det sydsvenska höglandet som man kan gå ut och återfinna ett nästan orört landskap från tiden för Kristi födelse, med åkermark, gravar och boplatser.

Andra typer av nya fornlämningar är från historisk tid. Det gäller till exempel läget för medeltidens by- och gårdstomter. Många gånger är dessa fortfarande bebyggda, i andra fall har bebyggelsen flyttat och avhysts och den gamla bytomten ligger öde. I Bergs socken har läget för 49 by- och gårdstomter lokaliserats. Med den nya revideringsinventeringen som grund finns det goda möjligheter att tolka socknens bebyggelsehistoria. Detta är dock ett omfattande arbete som det här inte finns plats att göra i detalj, men en kortfattad bebyggelsehistoria ska skisseras.

Den bebyggelsehistoriska utvecklingen

Först bör det betonas att Bergs sockens bebyggelsehistoria inte skiljer sig nämnvärt från någon annan socken i de centrala delarna av Varend. Detta

är ett område som varit bebott ända sedan människan första gången tog landet i besittning efter den senaste istiden.

De äldsta synliga spåren efter våra förfäder är de hällkistor som finns i landskapet. I Kronobergs län är hällkistor en vanlig fornlämning. Här återfinns över 700, en tredjedel av alla hällkistor i Sverige. Hällkistor är gravar från senare delen av yngre stenålder (2300–1800 f Kr) och består oftast av ett stenröse som omger en stenkista uppbyggd av större kantställda stenhällar. Över kistan har sedan andra stenhällar legat som lock. Hällkistorna har fungerat som gravkammare för återkommande begravningar, i flera fall har de använts in i bronsålder. I socknen finns en hällkista registrerad. Den ligger i Hjulatorp, på en höjdsträckning precis som de flesta förhistoriska gravar. I det här fallet ligger hällkistan i ett röse. Hällkistorna är de första monument som anläggs i vårt län med avsikt att vara permanent synliga. Sannolikt kan detta ses som ett bevis för att kontroll av landområden nu börjat bli viktigt, kanske ett utslag av att man börjat röja åkermark, det vill säga investerat i jord.

Bronsåldern lämnade stora gravrösen

Om stenåldern ofta är svår att få grepp om är bronsålderns (1800–500 f Kr) lämningar i form av många och stora gravrösen väl företrädna i socknen. De centrala delarna av Varend tillhör de mest rösetäta områdena i landet och speciellt under äldre bronsålder cirkulerade här förhållandevis rikligt med brons, den åtråvärda nya metall vars framställningsteknik säkerligen bara ett fåtal personer i samhället behärskade. I Bergs socken finns ett 30-tal rösen av bronsålderstyp, många av dessa ligger i områden med fossil åkermark (fig 2). Flera riktigt stora rösen, uppemot 25 meter i diameter och 2–3 meter höga finns i socknen, bland annat ett i Lädja.

Hällristningen i Hjulatorp

När man talar om bronsåldern i Bergs socken måste man nämna hällristningen i Hjulatorp, en av länets största hällristningar. Tyvärr är den svårt skadad av vittring och sentida försök att bättra på ristningen. Hjulatorpsristningen saknar avbildningar av människor och djur och de vid kusten så vanliga skeppen. Istället utgörs hela ristningen av geometriska figurer i form av koncentriska cirklar, solkors, fotsulor och ”ormar”. Solkors och fotsulor tolkas vanligen som symboler för solguden.

Under yngre bronsålder (1000–500 f Kr) började man som tidigare nämnts att stenröja jord vilket resulterade i uppkomsten av de stora

På Kattekull i Rösås ligger ett annat stort gravröse från bronsåldern, 23 meter i diameter och nästan två meter högt. Runt rösets fot ligger odlingssten.

områden av fossil åkermark som fortfarande är bevarade. Det är nu åkerbruket börjar bli allt viktigare för människans försörjning. Dessa områden är i flera fall så stora att det sannolikt bara är delar av dem som varit uppodlade samtidigt. Under bronsåldern får man tänka sig att flera ensamgårdar flyttade runt i området. När den åkermark man brukat efter några tiotals år var utsugen fick man flytta till en ny plats. Den gamla åkermarken blev nu betesmark och fick ligga och återhämta sig tills den åter blev uppodlad. På så sätt flyttade odlingsmark och bosättningar runt inom och mellan dessa områden med fossil åkermark under yngre bronsålder och äldre järnålder (1000 f Kr–500 e Kr).

Stensättning – ett flackt stenröse

Gravarna från yngre bronsålder och äldre järnålder (500 f Kr–500 e Kr) representeras av de många stensättningar som återfinns, antingen ensamma eller i mindre grupper i landskapet (fig 2). En stensättning kan karaktäriseras som ett flackt stenröse, vars diameter kan vara betydande

medan dess höjd är betydligt mer blygsam. I Bergs socken finns ett femtontal stensättningar och precis som för rösen återfinns de i områden med fossil åkermark.

I mellersta järnåldern verkar det ske en större bebyggelseomflyttning. I alla fall förefaller det som om sättet att begrava de döda förändras. Från att tidigare ha begravt sina döda runt om i landskapet, antingen ensamma eller i mindre grupper, börjar man nu begrava de döda på större gravfält. På dessa gravfält finns speciellt i Värend ett stort antal olika typer av gravar, exempelvis runda högar och stensättningar, domarringar, resta stenar, skeppsformiga stensättningar och treuddar. Eftersom dessa gravfält oftast ligger i anslutning till våra historiskt kända byar, har man diskuterat huruvida det nu sker en bybildning. I Bergs socken finns dock bara uppgifter om ett fåtal gravfält. Enligt äldre uppgifter ska ett gravfält med resta stenar ha funnits i Lövhult (RAÄ 35) medan fynd som tyder på förekomsten av ett vikingatida gravfält tillvaratagits i Vinninge (RAÄ 23). Det senare gravfältet, som bestod av högar, är idag helt bortodlat. Sannolikt bör ytterligare gravfält ha funnits i socknen, men eftersom de nästan alltid ligger i närheten av dagens byar, har de också under alla tider varit utsatta för risken att försvinna genom bortodling.

Inventeringen innehåller även lämningar från historisk tid, medeltid och framåt, inte minst by- och gårdstomter, dvs det äldsta kända läget för socknens gårdar så som de framträder på de äldsta historiska kartorna. Många gånger kan dessa platser misstänkas motsvara gårdarnas medeltida lägen. Bland lämningar från medeltiden måste även platsen för den gamla kyrkan och den eventuella borglämningen på en ö i Bergsjön (RAÄ 24) nämnas.

Avslutning

Ovanstående genomgång har givit en summarisk och förenklad bild av den bebyggelsehistoriska utvecklingen i Bergs socken. Många komplicerade frågor kring varför förändringar skedde i bebyggelsemönster och gravritualer har inte berörts. Avsikten har bara varit att ge ett smakprov på vad man kan utläsa av den nya reviderade fornminnesinventeringen. Innehåller den då alla lämningar i socknen? Nej, som tidigare nämnts var arbetstakten hög, varför man inte hann gå på precis alla platser i socknen. Ofta hann man inte heller noggrant vandra igenom alla områden med fossil åkermark. Här döljer sig säkerligen åtskilliga fler gravar och älvkvarnsblock samt andra spår efter åkrar som terrasser och parceller.

Vidare finns det en mängd fornlämningar som inte är synliga ovan mark, exempelvis förhistoriska boplatser.

Dessutom har många lämningar som man faktiskt hittat inte registrerats eftersom de i dagsläget inte räknas som formella lagskyddade fornlämningar. Vad som ska tas med i inventeringen avgörs av rådande praxis på Riksantikvarieämbetet. Vad denna grundas på är dock inte alldeles glasklart. I praktiken har detta dessvärre inneburit att exempelvis torplämningar och kolbottnar inte registrerats, medan tjärdalar tagits med. Denna skillnad är svårförståelig, inte minst mot bakgrund av att tjärdalar och kolbottnar är samtida företeelser som skildrar olika sätt att nyttja skogen. Men på samma sätt som synen från den första inventeringen förändrats, kommer kanske torp och andra sentida lämningar i framtiden att räknas som fornlämningar. De torpinventeringar som många hembygdsföreningar gjort kommer då att vara ett viktigt grundmaterial.

Även vid Furuledet finns ett stort gravröse från bronsåldern.

Referens:

M Hansson 1999, Från renjägare till viking. En arkeologisk historia om södra Småland.

Landen kring sjöarna. En historia om Kronobergs län i mångtusenårigt perspektiv.

Red L Johansson. Kronobergsboken 1999–2000.

Väder och natur 2006

av Erik Andersson

En snörik vinter, torka och medelhavsvärme i juli, följt av en ovanligt mild höst. 2006 har verkligen bjudit på alla tänkbara vädertyper. Erik Andersson, väderobservatör vid SMHI:s klimatstation i Hult, beskriver vädrets växlingar.

Januari

Året inleddes med snö och kyla. Under nyårsnatten kom ett rejält snöfall, snödjupet mätte på morgonen 25 cm. Under den kommande veckan fick vi njuta av solen över ett bländande vinterlandskap och temperaturen sjönk tidvis ner till 12–13 minusgrader.

Den 11 och 12 januari kom vinterns enda blidväder. Sen blev det åter kallt, drygt en vecka, med klaris och solsken över gröna skogar.

Därefter kom vintern med besked över hela landet. Den 23 januari var det 19 minusgrader. Blåst och flera decimeter snö och därmed igenorkade vägar. Det kalla stadiga vädret, med solsken varade månaden ut. Vinterfåglarna skockade sig kring husens fågelbord, även rådjuren kom fram till trädgårdarna. Sammanlagt föll 26 mm nederbörd (i smält form).

Februari

Under första veckan stadigt och kallt med soliga dagar och kalla nätter. Den 6 februari snöfall och blåst. Resten av månaden förblev stadig och måttligt kall. Under soldagar kunde nollstrecket passeras med någon grad. Snödjupet ökade till 40 centimeter. Sista veckan uppehållsväder med solklara dagar och kalla nätter. Nederbörd 35 mm sammantaget.

Mars

Det kalla stadiga vintervädret fortsatte nu på tredje månaden. Efter två inledande dygn med kraftigt snöfall mätte nu snödjupet 50 cm. Även Sydsåne hade samma snödjup. Ända fram till den 26:e dominerade ett mäktigt högttryck. Ingen nämnvärd nederbörd föll och nattemperaturen låg hela tiden mellan 5 och 15 minusgrader. Efter den 17 mars började dagsmejan tina upp vägen och smältvattnet porlade.

De vilda djuren hade det svårt med födan, men den 27 mars bröt vintern sitt järngrepp. Regn och ljumma vårvindar varade månaden ut.

Under flera månader bjöds härligtinterväder och mycket snö.

Några dagar senare bröt solen fram och luften vimlade av väntande flyttfåglar. Mellaneuropa hade svåra översvämningar i bland annat Tjeckien. 41 mm nederbörd kom under månaden.

Våren har kommit till Lädja.

April

Våren inleddes väldigt hastigt. Regn och ljumma vindar och till och med åska och hagel medförde att snön försvann. Massor av flyttfåglar sträckte mot norr och trastsången tonade under kvällarna. Efter en varm inledning blev det åter lite kyligare fram till den 15:e med regn och snöbyar. Därefter torrt och varmt igen. Gräsmattorna grönskade. Tjällossningen blev svår efter en och en halvmeters tjäle i vägarna. Vårbruket kom igång de sista dagarna i april. Vid valborg syntes de första vitsipporna och islossning omkring den 18:e. Sammanlagt kom 71 mm nederbörd.

Maj

Under vårmånadens första dygn föll stora regnmängder, inte mindre än 32 mm. Mycket kyligt, temperaturen nådde bara upp till sju plusgrader. Efter denna rotblöta fick vi uppleva en torrperiod på 17 dagar, sommarvärme med temperaturer mellan 20–25 plusgrader. Vårbruket avklarades på en vecka under gynnsamma förhållanden. Växtligheten fick en otrolig fart efter den våta inledningen. Körsbär och hägg stod i blom den 15 maj och björskogen fullt utslagen runt den 20:e.

Den 18 maj på kvällen kom regnet och detta varade månaden ut med omkring 60 mm. Sammanlagt kom 91 mm regn.

Juni

Detta blev en underbar försommarmånad. De välvattnade jordarna och den stegrande värmen som nådde sin kulmen den 13 juni med 29 plusgrader, medförde att vallskörden blev god. Däremot gulnade en del vårsäd av för mycket regn vid månadsskiftet.

Frånsett lite regn vid pingsthelgen den 5 juni var det helt uppehåll de tre första veckorna. Syren och rönn blommade rikligt, så ock konvaljerna. Den mest intensiva blomningen hade nog granen i år, därför blev 2006 ett riktigt kottår. Runt midsommarhelgen kom lite regn som friskade upp. Just då blommade linnéan som finast. Under juni föll endast 19 mm regn.

Juli

En rekordtorr månad med höga maxtemperaturer, endast åtta dagar med temperatur under 25 grader. Högtrycken avlöste varandra. Under flera perioder uppmättes runt 30 plusgrader. Värmeböljorna gick illa åt växtligheten. Förutom åskregnet de sista dagarna kom det knappast någonting i regnväg under hela juli. De tidigt slagna fälten fick en del återväxt, i övrigt var det brunbränt överallt. Potatis- och bärskörden torkade mestadels bort. Vårsäden blev kort och brådmogen, under sista veckan var havren vit. Men badgäster och semesterfirare hade önskeväder.

På eftermiddagen den 29 juli kom ett efterlängtat åskregn. Sammanlagt kom endast 27 mm för hela juli.

Augusti

Efter två månaders torka blev det häftiga åskregnet den 2 augusti mer än välbehövligt. Därefter följde åter en dryg vecka med värme och sol. Sen var den torra sommaren 2006 ett minne blott. Efter den 12:e och ända

*Fägatan
genom Bråt.*

till månadens slut begynte en regnperiod med eftermiddagsåska och stora regnmängder.

En del säd tröskades innan regnet kom, men sen var det kört. Den lilla säd som fanns blev svart och oduglig. Skåne fick efter tidigare extrem torka väldiga skyfall med 300 mm regn. I Hult uppmättes 147 mm regn. Trots regn nästan varje dag var temperaturen hög, omkring 20 plusgrader.

September

En ovanligt varm höstmånad, enligt uppgift den varmaste på 100 år. 15 av månadens dagar låg över 20 grader. Hälften av nederbörden kom under första veckan. Därefter 20 dagars sommarväder med mycket sol och varmt och bara 1 mm regn. Äppelfrukten blev mycket fin och utan mask. Även lingonen var fina på sina håll. Det blev också rikligt med svamp under denna varma höst. Det ovanligt varma vädret höll i sig hela månaden. Natten till den 28:e kom 23 mm regn och under kvällen och natten den 30:e häftiga åskskurar. Sammanlagt kom 73 mm.

Oktober

En ganska mild månad. Första nattfrosten kom inte förrän den 29 oktober. Ungdjuren kunde gå ute till dess. 31 mm regn föll under samma natt och övergick i två centimeter snö. Regn nästan varenda dag, särskilt stora mängder vid omslaget till kallare väder, mellan 27–29 oktober då 50 mm föll. Stormbyar medförde strömvabrott för 30 000 hushåll i Småland och Jämtland. Södra Norrland hade då ett snödjup på 80–100 cm. Sammanlagt kom 147 mm regn.

Gröna fält under julhelgen 2006.

November

Inledningen var kall och blåsig. Både regn och snö föll under första dagen. Efter första veckan ett par blåsiga dagar som inledde en mycket mild vädertyp som varade månaden ut. Middagstemperaturen låg allmänt kring 8-10 grader. Rikligt med regn föll så gott som varje dag. Novembernederbörden blev 58 mm.

December

Det ovanligt milda vädret fortsatte. Det var plusgrader även på natten och dagtid ända upp till 8–10 grader. Några få dagar kring julhelgen var det minusgrader, dock inte tillräckligt för isläggning på sjöarna.

Fram till den 17 december regn varenda dag. I Västsverige föll betydligt större mängder vilket orsakade översvämningar i kustnära områden. Under denna period även stark blåst vid flera tillfällen. Över julhelgen sol och klarblå himmel och en verkligt grön jul.

Den långa blöta hösten gynnade vildsvinen som härjade på våra ängar och i skogen. Det bidrog även till att man kunde plocka trattkantareller strax före jul. Under december kom 66 mm regn.

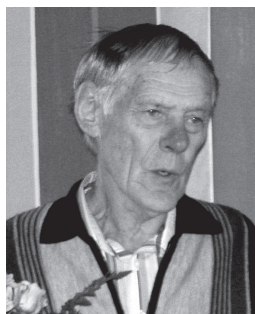
Under hela året 2006 kom 800 mm nederbörd.

Boken om barndomens bygd

av Kerstin Haggren

Bengt Jonasson utsågs 2006 till Årets Bergbo, trots att han sedan länge är bosatt och verksam i Ryssby. Utmärkelsen motiveras av boken Holma rote, som Bengt Jonasson efter många års arbete färdigställt. I boken redovisas gårdarna i hans barndoms hemtrakt, från 1700-talet fram till våra dagar.

Om man får vara frisk ska man ägna sin pensionärstid åt något nyttigt. Det har varit Bengt Jonassons filosofi i alla år. Han lever verkligen som han lär. De sista åren av sitt yrkesliv trappade han ner som lärare på halvtid, efter att ha varit rektor på skogsgymnasiet i Ryssby i många år. Han ville kunna ägna sig mer åt hembygdsarbetet i Ryssby, bland annat renoveringen av en gammal kvarn och ett sågverk. Det var väl använd tid, säger han idag.

Bengt Jonasson, författare till boken om Holma rote.

Först när det arbetet var klart blev det tid över att fundera på barndomsbyn Hagstad. Han hade varit lite involverad i torpinventeringen i Berg redan på 1970-talet, och nu började han anteckna minnen och berättelser från Hagstad.

– Jag började skriva ner vad jag hade och samlade på hög. Man kan säga att det växte fram.

Så småningom blev det ett häfte om Hagstad i Bergs socken, som han lät trycka upp. När det var klart fortsatte arbetet på samma sätt om övriga roten. Uppmuntrad av Åke Stern och Sune Andersson, skrev han ner det han hade. Beslutet att det skulle bli en bok kom långt senare.

I boken beskriver han by för by, gård för gård, från 1700-talet till våra dagar. Många timmar har lagts på att studera husförhörlängder och gamla lantmäterihandlingar. Men framför allt har han pratat med människorna som nu bor på gårdarna.

Han har besökt i stort sett varje hushåll, lånat bilder och tagit nya. Bildmaterialet i boken är mycket imponerande. Bland annat är alla gårdar

En solig söndag i augusti bjöd roteborna i Holma, Ramsås, Fagerås och Hagstad Bengt Jonasson (till höger) och hans fru Anna-Lisa (som skymtar till vänster) till Anegården, som tack för arbetet han lagt ner på boken om Holma rote. Rotebor på bilden är från vänster Lars Nyvall, Magnus Ericson, Maj-Britt Jonasson, Magnus Haggren, Arne Lantz (skymd), Kent Karlsson och Ewert Ericson.

med nuvarande innehavare med på bild, vilket får ses som en hjälteinsats för nutidshistorien.

För Bengt Jonasson har arbetet varit som en lång resa i hans barndoms bygd. Han har fått återuppliva minnen från 1930- och 40-talet och berättat de historier han själv hört som ung för att hålla berättartraditionen levande. Samtidigt har han knutit kontakt med dem som nu bor i trakten, många år efter att han själv lämnat den.

Många timmars arbete

Den grafiska utformningen fick han hjälp med av Åke Stern i Matkull. Där har också många arbetstimmar lagts. Åke hann göra merparten av arbetet före sin bortgång.

För Bengt Jonasson var tryckningen av boken ett sätt att ge något tillbaka till alla bybor som hjälpt honom att få ihop materialet. Hans egen nyfikenhet var redan tillfredställd.

Först ett litet häfte, sedan en bok och – jovisst, kommer det en fortsättning! Bengt är en av dem som knutits till Sune Anderssons grupp, som arbetar med en bok om alla gårdar i socknen.

Ungdomarnas nöjen under 1920- och 30-talen

av Bengt Jonasson, ur boken *Holma rote*

Bengt Jonassons bok rymmer i första hand historieskrivningen gård för gård i Holma rote. Men där finns också berättelser om olika företeelser. Vi har valt att återge ett kort avsnitt om ungdomens nöjen, på den tiden det begav sig:

Med de begränsade transportmedel (cykel) som stod till buds bildades lokala kontaktgrupper. Det fanns givetvis undantag, men inom roten utvecklades två geografiskt skilda grupperingar. En östlig, Hagstad och Holma, med täta kontakter i Ernatorps by, och en västlig där Ramsås och Fagerås drogs mot närbelägna byar i Ör och Moheda som Notteryd, Brantåsa och Lidnäs.

Historiskt har dalgången mellan Holma och Ramsås byar varit mer än en vanlig ägogräns. Det dröjde nämligen länge innan vägen blev upprustad för allmän förbindelse med landsvägen (väg 30). Skilda skolorter och affärer gjorde att dagligkontakterna var glesa. Holma och Hagstad hade skola och affär i Berg och kontakterna åt öster var naturliga, medan Ramsås hade sin skola i Matkull och sina affärer i Bredhult och Lidnäs.

Nyktterhetsrörelsen påverkade

På det sociala planet påverkades Ramsås och Fagerås tidigt av nyreligiösa strömningar och nyktterhetsrörelsen. Missionshuset i Lidnäs och logen i Brantåsa var fasta inspirationskällor. De spontana ungdomsträffarna i respektive byar blev därför inte bara geografiskt skilda.

*"Därför uppstod
talesättet att flickorna
handarbetade medan
pojkarna spelade kort."*

Vintertid var det ett begränsat antal ungdomar som träffades i hemmen för att ventilerat aktuella händelser. Flickor och pojkar hade olika aktiviteter som täckmantel när de skulle diskutera interna spörsmål. Därför uppstod talesättet att flickorna "handarbetade medan pojkarna spelade kort". Sommartid förlades aktiviteterna utomhus med beteckningar som gökotta, "vispagille" eller bara "hippa" i någon ängslada på behörigt avstånd från byn. Musik och dans var inte, av religiösa skäl, accepterat

De två bilderna till höger:
 Ungdomar i Holma och Ernatorp. När ungdomar från Sörbyn i Ernatorp fanns med var sång och musik ett givet inslag.

Nedersta bilden:
 Ungdomar från Fagerås, Ramsås och Brantåsa. Från vänster Greta Johansson, Vivi, Svea och Hildur Gustavsson, Karl-Olof Karlsson, Kerstin Johansson, Kerstin och Maj-Britt Christoffersson, Stig och Tage Andersson, Sven Karlsson, Gösta Johansson, Rune Andersson, Åke Sjögren, Severin Jonasson och Helmer Andersson.

av alla, utan en del ungdomar fick smyga iväg i vardagskläder för att inte väcka oro i lägret. Byte till finkläder fick ske när man kommit ur synhåll.

Vispagille kallades en typ av sammankomst. Vispen var ett nödvändigt redskap i husmoderns köksarbete, och tillverkades av skalat björkris. På våren, när löven var som musöron, var saven rikligast och det gick lätt att få bort barken. Av de skalade kvistarna band pojarna vispar av varierande storlek. När visparna delades ut till flickorna så var det inte bara som ett viktigt redskap i köket utan den som fick flest åtnjöt underförstått personliga sympatier.

Bygdegård och logen

Större begivenheter för allmänheten kunde vara skyttefest i Berg eller marknad i Bredhult.

Efterhand uppstod ett behov av neutrala samlingsplatser som kunde ersätta hemmen och Bergs bygdegård samt godtemplarlokalerna i Sörskog och Brantåsa byggdes.

I de omtalade små gruppträffarna var förekomst av sprit ingen självklarhet utan snarare ett undantag. En förklaring till detta var den stora spridningen i ålder. Det var de äldre som anslog tonen och de yngre fick anpassa sig om de ville vara med. Detta skall jämföras med dagens likåldriga gruppbildningar!

"Spritförtäring bland ungdomar var begränsad till större tillställningar där uppgörelser med utsocknes kunde förväntas."

Spritförtäring bland ungdomar var begränsad till större tillställningar där uppgörelser med utsocknes kunde förväntas. Ofta var det samma, väl kända personer, som figurerade. Att en flicka uppträdde berusad var otänkbart.

Spännande unga män

Ungdomarnas invanda mönster bröts när AK-arbetarna invaderade bygden under landsvägsbygget på 1930-talet. Folk kom från landets alla hörn, och deras genuina dialekter klingade inte falskt i flickornas öron, vilket orsakade oro bland pojkarna.

Det som mest satte sin prägel på nöjeslivet var vägarbetarnas helgnöjen då de efter att ha styrkt sig med alkohol (oftast hembränt) besökte de offentliga festerna. Många gånger fick fjärdingsman August Wennberg rycka ut för att lugna de heta känslorna.

Cirkeldans en länk till urkyrkan

av Heidi Sydmark

Heliga danser är ett nytt begrepp i Bergs församling, men långt ifrån nytt inom kyrkan som helhet. Tidigt beskrev kyrkans företrädare "änglarnas cirkeldans". Komminister Heidi Sydmark, församlingspräst i Berg, beskriver här de heliga dansernas ursprung och dess betydelse som andligt uttryck i dag.

Hösten 2004 började vi att dansa Heliga danser i Bergs sockenstuga och kyrka. En grupp med omkring 20 deltagare samlas en gång i månaden för att sjunga, läsa bibeln, dansa och be. I gemenskapen deltar män och kvinnor i åldern 15–80 år. Under sommarmånaderna har vi dessutom haft förmånen att dansa i Lädja Missionshus, med dess unika karaktär av enkelhet och rymd.

Dans i religiösa sammanhang är ingenting nytt. Redan i Gamla Testamentet finner vi belägg för detta: I Mirjams (Moses systers) dans vid övergången genom Röda Havet, i Davids dans framför Arken och i Psaltaren 87:7 läser vi : *"Under sång och dans skall man säga: Alla mina källor är i dig"*. I Nya Testamentet kan vi läsa Jesu ord i Matteus evangelium: *"Vi har spelat för er men ni har inte dansat"*.

Änglarnas himmelska dans

Kyrkofadern Clemens av Alexandria (150–216 e Kr) föreställde sig att änglarna i himlen dansade i cirkeldans och att dansen var en hemlighet och ett mysterium. Han uppmanade därför människorna att möta änglarna genom fackeltåg och jordisk dans. Änglarnas himmelska cirkeldans framfördes i kyrkans kor av gudstjänstdeltagarna med biskopen i spetsen. Clemens av Alexandria beskriver en cirkeldans där deltagarna vänder sina ansikten mot himlen, sträcker upp sina händer och stampar med sina fötter. Biskopen Baseleios i Caesarea skriver på 300-talet e Kr: *"Kan det finnas något mer välsignat än att här på jorden imitera änglarnas cirkeldans"*.

På 300-talet e Kr förekommer cirkeldanser till de kristna martyrernas ära. Man dansade vid deras gravar eller i kapell där relikerna bevarades. Det var segerdanser med pukor, flöjter och cittror.

Heliga danser är förhållandevis nytt i Bergs församling, men ingår i en gammal kyrklig tradition där cirkeldanser varit en del av gudstjänsten. Observera ljuset i cirkelns mitt.

Föreställningen om änglarnas himmelska cirkeldans levde kvar länge i den kristna kyrkan. Den finns avbildad i kyrkokonsten, bland annat i Fra Angelicos målning *Yttersta domen* från början av 1400-talet.

I Johannesakterna (en av Nya Testamentets apokryfiska texter från 200-talet e Kr) kan vi läsa en beskrivning hur Jesus dansar med sina lärjungar. Johannesakterna lästes fram till 700-talet, då de förbjöds. Johannesakterna berättar hur Jesus samlar sina lärjungar i Getsemane natten innan han skall gripas. Han ber dem ställa sig i en cirkel och fatta varandras händer. Jesus ställer sig själv i mitten och sjunger en hymn och lärjungarna svarar med "amen". Jesus leder dansen. Lärjungarna förenas genom att fatta varandras händer, de ser på Jesus och imiterar hans rörelser medan de kretsar runt honom.

Tider av förbud

Vi finner flera positiva uttalanden om dansen i kyrkohistorien, men från 500-talet och framåt kan vi också finna förbud av dansen i kyrkorummet. Förbuden visar i sig att dans har förekommit i den tidiga kristna traditionen.

I Toledo år 539 förbjöds dans i samband med kyrkliga handlingar. I Auxerre 573 förbjöds gudstjänstdeltagarna att dansa kördanser, liksom nunnorna förbjöds att sjunga.

Men det var svårt för präster och lekmän att sluta dansa och sjunga. Trots förbud och fördömanden höll sig en levande danstradition envist kvar, på en del håll ända fram till våra dagar.

De heliga dansernas återkomst

Heliga danser utgör en del av en internationell dansrörelse, som under 1970-talet fick en renässans genom den tyske dansprofessorn Bernhard Wosien. Han var son till en luthersk präst, och ämnade först gå i sin fars fotspår. Han avbröt dock sina teologiska studier, eftersom hans verkliga kall var att bli dansare. Efter en framgångsrik danskarriär började han att samla in folkliga och religiösa danser. Hans dotter Maria-Gabriele Wosien, som är danspedagog och skribent, för idag sin fars verk vidare. Dansformen *Heliga danser* är etablerad såväl i de katolska som protestantiska kyrkorna runt om i Europa.

I början av 1990-talet hämtade Maria Rönn, präst i Svenska kyrkan i Stockholm, hem från Europa något som kallades *Sakraler Tanz* eller *Sacred Dances* och direktöversatte detta till *Heliga danser*. Sedan dess har det utbildats ett par hundra dansledare i Sverige, och nu dansar gudstjänstbesökare åter i kyrkan, även i Berg!

2003 ansökte *Kvinnor i Svenska kyrkan i Växjö stift* om att Stiftstyrelsen skulle inrätta en stiftskonsulenttjänst i Heliga danser. Med biskop Anders Wejryds stöd inrättades en projektjänst på halvtid i stiftets regi, för att sprida information om vad Heliga danser är till kyrkans personal, förtroendevalda och församlingsmedlemmar. Denna tjänst blev den första i sitt slag i Sverige.

För upplevelse, inte uppvisning

Dansen har en utformning som tydligt knyter an till det kristna mysteriet. Samtidigt finns många beröringspunkter med den tidiga folkligt religiösa dansen. I Heliga danser vidareutvecklas den folkliga dansens enkla steg och form. Heliga danser är dans för inre upplevelse, inte för uppvisning. Till skillnad från till exempel liturgisk dans, är de Heliga danserna alla – de är inte till för professionella dansare. Alla skall kunna vara med i dansen. Det har hänt att även människor som sitter i rullstol har deltagit.

Cirkeln är en uråldrig symbol för helhet och har alltid varit en naturlig

Sedan hösten 2004 har en grupp deltagare träffats regelbundet i Bergs sockenstuga för att utöva Heliga danser.

form att dansa i. När människor fattar varandras händer fogas de samman till en helhet, samtidigt fogar cirkeldansen samman kropp, själ och ande i den enskilda människan.

Dans är ett andligt uttrycksmedel. Dess styrka ligger i den icke-verbala kommunikationen mellan dansaren och Gud. För kristenheten i väst har läran och det talade ordet länge stått i centrum och fått dominera. Den östra kyrkan däremot, har lagt större vikt vid den egna upplevelsen och erfarenheten, och därmed också bejakat kroppen.

Kroppen en del av själen

Dansens rytmiska rörelser och steg uttrycker tankar, känslor och handlingar. De inre bilder och upplevelser som dessa skapar leder människan mot den gudomliga verkligheten, till upplevelsen av enhet och helighet.

Kroppen är inte bara något materiellt. Kroppen förnimmar och upplever, erfarenheter lagras i kroppen och kan väckas till liv längre fram. Det lilla barnet lär sig allting med kroppen och barnets kroppsliga erfarenheter ligger till grund för den vuxna människans förhållande till sig själv och omvärlden. Utan den kroppsliga upplevelsen skulle människan ha svårt att förstå sådant som tid och rum, matematiska system och logiska sammanhang. Kroppen är inte avskuren från de egenskaper som vi till-

skriver själen; tänkandet, minnet och känslorna.

Dans är i grunden all rörelse, från barnets vaggande till prima ballerianans hisnande kropp. Vi har en tendens att inte leva ut hela vår rörelsekapacitet. Vi använder ofta våra kroppar på ett mekaniskt sätt. Oförlösta rörelsebehov splittrar människan; kroppen och själen blir varandras konkurrenter och människan stelnar och stagnerar.

Inom kyrkan och gudstjänsten trevar sig nu äntligen dansen tillbaka till det andliga uttryck som den en gång kom ifrån.

Heliga danser på vårt sätt

När vi möts har vår danscirkel ett centrum; en skål med vatten, några ljus och en sten. Innehållet i skålen symboliserar det livsviktiga i tillvaron; de fyra elementen: jord, luft, vatten och eld. Men skålen står också för Kristus, världens ljus och livets vatten. Vi dansar för vår värld. Den är full av orättvisor, våld och förtryck och behöver många förböner. Först bugar vi mot alla fyra väderstrecken, för att innesluta hela världen i bönen. Sedan tar vi varandras händer och dansar livsträdsstegen. Vi snurrar runt och går in i ringen med lyfta händer. Vi dansar till olika slags musik; toner från det medeltida klostret Montserrat i Spanien och från klostret i Taizé i Frankrike. Vi dansar till musik från den grekiska mässan och sjunger *"Kyrie Eleison-Herre förbarma dig"*. Vi dansar också till moderna sånger och melodier.

Danserna kan användas vid dop, bröllop, konfirmationer, begravningar och andra gudstjänster och fester. Vi kan dansa en ingångsprocession i kyrkan eller hemma med våra familjer, släktingar och vänner. Vid en begravning rörde vi oss i en stilla dans runt kistan i Bergs kyrka. Kvinnan som begravdes älskade dans, och det var hennes och döttrarnas önskan att dansa till avsked.

Dans är ordlös bön. Den bygger inte på verbala formuleringar utan på närvaro och vila i rörelse och rytm. Det finns många fler upplevelser än vi har ord för att uttrycka. Det finns erfarenheter som flyr varje närhet till ord. Att dansa är att lyssna inåt med hjälp av hela sin kropp, och kroppen minns – utan ord.

"De skall möta de trofasta vänner som de miste på jorden en gång.

De skall leka med änglar och helgon i Guds paradis.

De skall dansa där.

De skall sjunga, sjunga, ja sjunga, en ny jublande sång"

Sv.Ps 172:3 av B G Hallqvist 1976.

Hänt i Berg 2006

Ett kort sammandrag av vad som hänt i Berg under året som gått, i stort och smått.

Januari

15 januari: Lite kyligt var det när julen skulle dansas ut på kyrkbacken. Men glögg, korv och inte minst dansen värmden. Så småningom kom också tomten med godispåsar till barnen.

Februari

12 februari: Inomhusmarknad i Bergs bygdegård, med möjlighet att både köpa och sälja.

18 februari: En kväll i vinets och matens tecken i Bergs bygdegård, då Peter J Skogström, Årets kock, gästade Berg tillsammans med Bergfödda hustrun Marie. Sommelier Pernilla Wadmark stod för vinkunskapen. Det blev en riktig festkväll och bygdegården var fylld till sista plats.

Marie och Peter J Skogström förbereder de olika maträtterna som ska passa till kvällens provade viner. Någon vecka före Bergbesöket utsågs Peter till Årets kock 2006.

Våra tappra hockeykrigare, Lädja Bambis, med följande laguppställning: Översta raden från vänster: Ola Nilsson, Mats P Skogström, Johan Bengtsson, Mike Zanier, Anders Ahl. Nedre raden från vänster: Lalle Hedstig, Peter Wibrån, David Åström, Mikael Kanstedt, Björn Stern. Liggande: Gert-Ove Gustavsson. Saknas på bilden gör Tobias Johansson, Thomas Petersson och Leif Thörn.

19 februari: Ingeborg Pettersson, Hagtorpet, avtackades efter 18 år som kyrkvärd vid en gemensam högmässa för Aneboda pastorat i Bergs kyrka.

Mars

1 mars: Seger för Lädja Bambi i sista matchen för säsongen. Matchen var dock i farozonen då uterinken var full med snö. Publiken hjälpte till att skotta.

5 mars: Cafe, underhållning, lotteri och auktion i Bergs bygdegård till förmån för barnhemsorganisationen Baan Chivit Mai. Sara Hammarstedt och Emma Wolter arrangerade och fick in åtskilliga tusen kronor under dagen.

8 mars: Bergs församling bjöd in till passionsandakt på Lilla Björka. Dalala Abdel Gani talade om konflikt- och fredsarbetet i Israel/Palestina.

19 mars: Årsmöte i Bergs bygdegårdsförening, där Bengt-Göran Andersson valdes till ordförande för ännu ett år.

Sara Hammarstedt och Emma Wolter samlade in pengar till Thailand.

Bergveckan 10-årsjubilerade

Ad. Lib.4 kallade Anders Aldén, Lena Hoel och Gunnar Borén konserten i Bergs kyrka som avslutade Bergveckan.

Nytt rekord igen för mopedrallyt med över hundra startande ekipage.

Veronica Wägners pelargonsamling väckte intresse på Lilla Björka.

26 mars: Mariamässa med heliga danser i Bergs kyrka. Centerkvinnorna serverade våfflor.

April

17 april: Påskvandring från Gamla kyrkogården till Bergs kyrka, följt av familjemässa och kyrkkaffe.

21–22 april: Städdagar i hembygdsgården. Besöken hade redan börjat.

23 april: Anders Börjesson, känd från Naturmorgon i P1 gästade Lilla Björka. Temat var "Om Elin Wägner varit fältreporter för Naturmorgon".

30 april: Valborgsmässofirande i hembygdsgården. Ett 30-tal deltagare, trots dagsregn. Det blev fika och korv inomhus. Årets vårtal hölls av Ulla Hamberg som för två år sedan flyttade från Stockholm till Hjulatorp. Hon berättade humoristiskt och igenkännande om sina lärdomar vad gäller kultur-, mat- och språkskillnader.

Maj

Maj: Jaktskyttebanan hölls öppen för alla som vill prova sitt skytte.

13 maj: Konfirmation i Bergs kyrka för sex ungdomar från Berg och Ör.

13 maj: Elin Wägner-dagen och Elin-Wägnersällskapets årsmöte.

Föreläsare och pristagare av Årets Väckarklocka, Kerstin Stjärne.

17 maj: Fotbollsträningen på Jumbo träsk, det vill säga fotbollsplanen i Berg, drar igång.

18 maj: Öppet hus på Bergslunds förskola. Barnen visade sina alster, sångstund och lååång grön tårta.

Juni

15 juni: Fotbolls-VM och i Berg visade vi Sveriges matcher mot Paraguay, England och Tyskland på storbild i bygdegården.

Till Eva Karlssons trädgård i Berg kom en strid ström av trädgårdsintresserade. Sista söndagen räknades till upp mot 250 besökare.

Juli

Mer från Bergveckan

Tant Bruns café i Bergs bygdegård var välbesökt i värmen.

Flera hundra personer kom till byggnadsvårdskväll i Lädja. Lalle Hedstig visar runt.

Elwy Löwall har läget under kontroll i tapetserarverkstaden.

På Lilla Björka ställde Yvonne Jeppsson ut sin konst under hela sommaren.

*I Bjursjö visades under Bergveckan stenbrytning på gammalt vis,
jämte andra inslag av hantverk, utställningar och musik.
Det blev ett par välbesökta, ljumma sommarkvällar.*

Lars Andersson demonstrerar hur man lägger kedja runt stenen (t höger) och drar upp den med stensjätten. Med denna enkla teknik kan man hantera stenar av imponerande storlek.

Fotograf: Bengt Jonsson

Med kilar i de tre borrarade hålen i stenen kan Kjell Gustavsson klyva den i två delar.

Boningshuset i Bjursjö var tillfälligt tomt under Bergveckan och man kunde hålla friluftsgudstjänst med sång av Heidi Sydmark, Emma Jonasson och Annika Hultstein i trädgården. Till höger: Smeden Jonas Johansson visar sitt hantverk.

firar 10-årsjubileum. Fantastiskt väder och god tillströmning av besökare.

1 juli: Mopedrallyt slog ännu ett nytt rekord, med 109 startande i strålände sol. Rundan var på ungefär två mil och med några få undantag tog sig alla i mål.

Sommarutställningen på Lilla Björka, med målningar av Yvonne Jeppsson, inleddes.

Tant Bruns café i Bergs bygdegård, med systrarna Maria och Sara Simsek samt Frida Johansson i ledningen, öppnade sina dörrar under hela juli.

Lädja badplatsförening firade 30 år med en hejdundrande musikfest på lördagskvällen. Flera hundra i publiken på ängen mitt emot skolan, många med egen picknick, lyssnade bland annat till Tribe Vibes.

2 juli: Bergveckan fortsatte med bland annat familjegudstjänst i Astrid Lindgrens tecken, riduppvisning på Hösatorpet och allsång på en fullsatt loge i Hinsekind.

3 juli: Stenarbete på gammalt sätt visades på Bjursjö.

4 juli: Ett nytt inslag på Bergveckan lockar flera hundra besökare. Det var när familjerna Tufte/Valente och Hedstig bjöd till byggnadsvårdskväll i Lädja och visade hur de renoverat sina hus

5 juli: Märta Schleckers sista (?) mannekänguppvisning med gamla kläder i hembygdsgården. Mycket folk och en fantastisk kväll – som vanligt får man väl säga. Under de tio år Märta visat kläder under Bergveckan har det endast regnat en gång.

7 juli: Pelargoner är en blomma som fått sin renässans. Det märktes när Veronika Wägnér åter visade sina många pelargonsorter på Lilla Björka.

8 juli: Den annonserade kolmilan måste ställas in på grund av eldningsförbud. Kolarfesten genomfördes dock som planerat, med musik av bland annat Meets the Eye, eldslukare och en stor publik.

9 juli: Bergveckan avslutades med konsert i Bergs kyrka med Lena Hoel, Anders Aldén och Gunnar Borén.

21 juli: Traditionellt slättergille i hembygdsgården, med medhavda liar och räfsor. Slättergröt serverades.

Augusti

19 augusti: Kyrkogårdsvandring arrangerad av hembygdsföreningen med Bengt Ivar Petersson som guide.

27 augusti: Holma utsågs till Bergmästare i fotboll, då årets turnering gick av stapeln. Holma besegrade både Lädjas och Bergs lag, medan Berg avgick med segern i kampen om andraplatsen.

Minimila på Hinsekind

Den minimila som planerades under Bergveckan fick ställas in på grund av den extrema torkan. Det blev i stället en kolarfest på Hinsekind i september. Milan byggdes upp av Kolmilans vänner under ledning av Tomas Stern (i slokhatt)

September

September: Metarbryggan i Bergsjön färdigställd. På initiativ av sockenrådet har Fiskevårdsföreningen och sockenrådet ordnat en metarbrygga samt en båtramp i Bergsjön, strax intill prästgården. Ett litet bord för medhavd fika finns också, liksom båt att hyra.

4 september: Cornelia Richters gympa i bygdegården startar för – ja, vilken gång i ordningen?

23 september: Kolmila med pub och musik vid Hinsekinds loge.

Eftersom arrangemanget fick ställas in på grund av torka på Bergveckan gjordes ett nytt försök under mindre eldfångd säsong. Kolningen fungerade efter planerna och de som inte passade milan kunde dansa till irländsk musik med Skibberen på logen.

Ulf Johansson, spelande för Bergs lag, in action.

Oktober

5 oktober: Kura skymning, hembygdsföreningens avslutning på säsongen.

15 oktober: Stiftelsen Elin Wägners Lilla Björka arrangerar föreläsning där Margareta Broon berättade om kulturföreningen Fogelstad.

24 oktober: FN-dagen firades på Bergslunds förskola, en dag som brukar locka så många besökare att man i år beslutat att inte servera fika. Alla barnen uppträdde och samlade in pengar till sitt fadderbarn i Bukina Faso.

29 oktober: Sockenstämma i Berg, där Lars-Erik Persson omvaldes till ordförande i sockenrådet. Till Årets Bergbo utsågs Bengt Jonasson. Efter stämman visade trädgårdsmästare Erik Håkansson bilder och berättade om fruktodling och inspirerande trädgårdstips.

November

6 november: Säsongen börjar med Lädja Bambis på hockeyrinken. Mötte starkt motstånd i premiären och lyckades inte spräcka nollan.

9 november: En kurs i jägarexamen startades i Bergs bygdegård, under ledning av Cenneth Quick.

17 november: Regionteaterns föreställning Rotvälta visades i Bergs bygdegård. Fullsatt som vanligt. Bygdegårdsföreningens satsning på teater är fortsatt lyckosamt.

27 november: Traditionsenligt luciafirande, med Anna Magnusson som lucia, på Röda korsets adventsfest. Lars-Göran Persson var auktionsutropare och behållningen blev totalt 14 339 kronor.

December

7 december: Barnen från Bergslunds förskola satte upp julkrubban i Bergs kyrka.

13 december: Luciafirande på förskolan i Bergslund, där alla förskolans barn var med.

17 december: Julkonsert i Bergs kyrka med Asa och Bergs kyrkokörer. Konfirmanderna stod för luciatåget.

Fastighetsaffärer 2006

Berg 12:3. Säljare: Ulla och Roland Johansson. Köpare: Rolf och Tommy Johansson. Pris: 55 000 kr.

Berg 14:1. Säljare: Karin Löfvenberg. Köpare: Sten Löfvenberg (1/3). Bpt.

Bergs Sandvik 2:7. Säljare: Agnete Dyssel. Köpare: Vibeke och Poul Bruun. Pris: 200 000 kr.

Bergs Söreskog 2:1. Säljare: Göran Liljengren. Köpare: Petra Elmlund och Anders Abrahamsson. Pris: 400 000 kr.

Hjulatorp 3:3. Säljare: Kristina Persson. Köpare: Björn Persson (1/2). Gåva.

Bråt 1:5. Säljare: Stefan Berg. Köpare: Bendt Micheelsen. Pris: 1 200 000 kr.

Lädja 3:11. Säljare: Elke Bode. Köpare: Bente och Michael Andersen. Pris: 450 000 kr.

Lädja 7:7. Säljare: Gunnel Fransson. Köpare: Johan och Ulrika Bejerholm. Pris: 275 000 kr.

Lädja 9:2. Norregård. Säljare: Aina Einvall och Lars Strand. Köpare: Peter Valente och Eva Tuft. Pris: 1 575 000 kr.

Lädja 6:22. Brodsagård. Säljare: Katarina och Cecilia Elmdahl. Köpare: Stephanie och Thorsten Tiedt. Pris: 850 000 kr.

Lädja 9:6. Säljare: Olof Johansson. Köpare: Christer Gustafsson. Test.

Ramsås 1:7. Säljare: Hanna Fridell och Peter Löfgren. Köpare: Roar Gram och Lene Gram Kriger. Pris: 995 000 kr.

Noterat i Smålandsposten 1906

i urval av Eric Lillienberg

3 januari: Afliden 95-åring: Bergs församlings äldsta medlem fattighjonet Jönsdotter i Lädja afled den 22 dec i en ålder af nära 95 år.

10 januari: Offervillig församling: kan man med skäl kalla Bergs församling, hvilken alltid visat sig hjälpsam mot behöfvande studerande. Nu senast har studeranden Jonatan Palmgren der städes sistlidene nyårsdag fått uppbära ett offer, hvilket uppgick till 170 kr, skrives till Smål P-n.

7 juni: Afliden åldring: Den 26 sistlidene Maj afled Bergs församlings äldste quinliga medlem, enkan Kerstin Jonasdotter från Holma Vestregård i en ålder af 94 år 4 mån. Den gamla har i flera år oftast varit sängliggande men har derunder af barn och barnbarn åtnjutit god vård.

15 augusti: Med särskild högtidlighet firades gudstjensten i Bergs kyrka sistlidene söndag då högmässan (såväl altartjänst som predikan) förrättades af missionspastor Liljestrand från Sydafrika. Som text för den mycket anslående och med särskild värme hållna predikan hade valts Mathias 3.18 med ämne "Den åtskillnad mellan den som Gud tjänar och den som honom icke tjänar". Predikan åhördes af en mycket talrik, andäktigt lyssnande åhörarskara. Före predikan sjöng kyrkokören ett solostycke och efter "Tröst mitt folk". Kollekt upptogs till hednamissionen, skrives till Smål P-n.

24 oktober: Olyckshändelse: hemmansägaren Johan Gustafsson Lädja Bergs socken, erhöll, då han häromdagen var sysselsatt med att rensa en brunn, ett svårt slag i hufudet af en från öfesta kanten nedrasande sten. Han vårdas å Växjö lasarett.

31 oktober: Bredhults kreatursmöte: Den 30 dennes har på grund af det vackra vädret varit rätt talrikt besökt. Priset på oxar och stutar var nog något fallande, dock gjordes ej många affärer. Kor i synnerhet de i kalfställning rönt liflig efterfrågan och betalades med 125–190 kronor, öfriga 80–120 kronor. Äfen å slaktdjur var marknaden god och om flera funnits hade de erhållit köpare. Af torgförda koppar och bleckvaror gick handeln lifligt, liksom gjorde läderhandlarna goda affärer. Affärerna i handelsbodar och stånd gick raskt undan, synnerligast friveckans tjänstefolk lättade på kassan vid köp af kläder och kramvaror. Ordningen var den allra bästa, skrives till Smål P-n.

Personnotiser 2006

Födda

Love Gustaf Vinterbarn Schill, son till Mimmi Pehrsson och Simeon Schill, Berg Sunnanäng, född den 11 mars.

Maya Jayne Kale, dotter till Maria och Stuart Kale, Äspenäs, född den 28 juli.

Emmy Inger Sofi Nygren, dotter till Camilla och Leif Nygren, Holma, född den 23 oktober.

Erik Sebastian Bertil Fors, son till Eva och Mikael Fors, Berg Mossen, född den 20 december.

Konfirmerade

I Bergs kyrka den 13 maj: Anna Magnusson, Bergs prästgård, Hedvig Gate, Bråt, Vilhelm Hennberg, Lädja Faxagård.

I Aneboda kyrka den 29 april: Richard Ivarsson, Lövhult.

S:t Sigfrids folkhögskola den 16 juli: Lovisa Varenius, Ernatorp

Vigda

Monica Tengius och Ulrik Sandberg, Berg, vigdes den 2 december i Bergs kyrka.

Döda

30 april: Sven Nilsson, Matkull, född 9 november 1939.

5 maj: Bengt Johansson, Fagerås, född 12 mars 1933.

6 augusti: Adele Nord, Fridenborg, född 18 september 1927.

Följande personer från andra församlingar har jordfästs i Berg:

Ernst Johansson, Lammhult, tidigare Ernatorp, född 20 september 1916 och död 5 februari 2006.

Lars Olsson, Stockholm, född 23 maj 1947 och död 6 november 2006.

Göta Berglund, Växjö, född 10 juni 1921 och död 6 april 2006. (gravsatt på Skogslyckans kyrkogård.)

Olof Johansson, Lammhult, född den 26 juli 1928 och död 21 april 2006.

Karin Löfvenberg, Halmstad, f. Skogström, född den 18 mars 1921 och död 24 juli 2006.

2005: I september 2005 jordfästes i Bergs kyrka Bo Karlsson, Lamnhult, tidigare bosatt i Berg. Den uppgiften föll bort i förra årets krönika. Bo Karlsson var född 30 maj 1937 och avled 4 september 2005.

Befolkningssiffror

Invånarantalet i Berg var vid årets slut 497, varav 262 män och 235 kvinnor. Äldst i församlingen var Roland Johansson, Berg, född den 15 september 1915. Äldsta kvinnliga församlingsbo var Inga Britta Pehrsson, Sörskog, född den 30 mars 1917.

Vacker sommarvy över Hultaklint.

Rättelse: I "Kyrklig förnyelse och kontinuitet", Bergs krönika 2005, skall Carl Gunnar Ohlssons efternamn stavas som här gjorts. Han gick i pension 2002 (31/7) och hans efterträdare började 2004. Redaktionen beklagar felen.

Styrelse för Bergs hembygdsförening 2007

Ordförande: Inga-Gun Andersson, Torshult

Vice ordförande: Bengt Göransson, Trulsagården

Sekreterare: Torsten Persson, Lädja

Kassör: Inger Eriksson, Ljunghaga

Ledamöter: Erik Andersson, Hult, Bengt Bengtsson, Lädja samt

Märta Schlecker, Fiskaregården.

Suppleanter: Ian Wennerholm, Bredhult, Irene Eng, Ernatorp samt Lars Nyvall, Fagerås.

Innehåll

Verksamhetsberättelse 2006	1
Byföreningen där allt började Bengt Göransson	6
Tillbaka till rötterna i Berg Inge Ledje och Eva Tufte	12
Bilderna på farfars dass Märta Schlecker	23
Rösen berättar om vår historia Martin Hansson	28
Väder och natur 2006 Erik Andersson	36
Boken om barndomens bygd Kerstin Haggren	41
Cirkeldanser en länk till urkyrkan Heidi Sydmark	46
Hänt i Berg 2006	51
Fastighetsaffärer 2006 Lantmäteriverket m fl.	61
Noterat i Smålandsposten 1906 Eric Lillienberg	62
Personnotiser Skattemyndigheten, Aneboda pastorat och Växjö kommun	63

Pris: 60 kr

Krönikan ges ut av Bergs hem-
bygdsförening och tillhandahålles
genom:

Märta och Börje Schlecker
Fiskaregården, Berg
360 30 Lammhult
tel: 0472-720 93

Alla årgångar av krönikan från 1944
och framåt finns att köpa.
De tre senaste till åsatt pris och
tidigare årgångar för 20 kr.

Föreningens plusgironummer är
475 35 97-6

ISSN 0281-912

Aktuellt om Berg: www.bergsocken.se